

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DELDOM
2013-05-29
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 7081-11
och M 1435-07

SÖKANDE

1. Vafab Miljö AB, 556191-4200
Returvägen 20
721 87 Västerås

2. Svensk Växtkraft AB, 556344-4016
Returvägen 20
721 87 Västerås

Ombud för båda sökandena: Advokaterna Mikael Hägglöf och Mikael Berglund
Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB
Sveavägen 17, 11 tr
111 57 Stockholm

SAKEN

Tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utökad verksamhet vid Gryta
avfallsanläggning i Västerås kommun, Västmanlands län

Avrinningsområde:	126
AnläggningsID i miljöboken:	29881
Koordinater (SWEREF99):	N 6615075, E 587256

DOMSLUT

Tillstånd

1. Mark- och miljödomstolen lämnar Vafab Miljö AB (Vafab) tillstånd att vid Gryta
avfallsanläggning årligen

- a. ta emot, behandla och mellanlagra högst
  - 50 000 ton farligt avfall,
  - 330 000 ton övrigt avfall, varav högst 120 000 ton organiskt avfall får användas för produktion av biogas i bolagets och/eller Svensk Växtkraft AB:s (Växtkraft) befintliga och tillkommande anläggningar,
- b. ta emot, behandla, mellanlagra och använda (t.ex. för konstruktionsändamål)
högst 180 000 ton förorenade massor,

Dok.Id 311006

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

- c. ta emot, sortera, mellanlagra samt använda schakt- och överskottsmassor (utan mängdbegränsning), samt
- d. ta emot och efter erforderlig förbehandling deponera högst 35 000 ton avfall inom deponi för farligt avfall.

2. Mark- och miljödomstolen lämnar Vafab och Växtkraft tillstånd till

- a. fortsatt och utökad produktion och förädling av biogas i Växtkrafts befintliga anläggningar och utbyggnad av dessa anläggningar, samt
- b. uppförande och drift av nya anläggningar för produktion och förädling av biogas.

Villkor, prövotidsförordnanden, bemyndiganden

Slutliga villkor

Mark- och miljödomstolen beslutar att följande slutliga villkor ska gälla för verksamheten.

Allmänt

1. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska anläggningen och verksamheten, inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen, utformas och bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökandena uppgett eller åtagit sig i målet.
2. Anläggningen ska i erforderlig omfattning vara inhägnad. Vafab ska verka för att omgivande vegetation bibehålls i den utsträckning som krävs för att ge ett erforderligt insynsskydd.

Deponering

3. Vid deponin för farligt avfall får endast deponeras aska och andra förbränningsrester från avfallsförbränning, förorenade massor, restprodukter från jordbehandling, blästersand, metallförorenade material samt förorenat grov, bygg- och industriavfall. Efter tillsynsmyndighetens godkännande får även andra avfallstyper deponeras under förutsättning att dessa bedöms ha

egenskaper som är likvärdiga med de avfallstyper som anges ovan.

Avfall som omfattas av deponeringsförbuden i 9 och 10 förordningen (2001:512) om deponering av avfall, får deponeras om undantag eller dispens gäller för avfallet.

4. Restprodukter som används för konstruktions ändamål inom verksamhetsområdet ska
  - a) *innanför* sluttäckningens tätskikt uppfylla gällande kriterier för deponering inom den aktuella deponin, för närvarande Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:10) om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall, och
  - b) *utanför* sluttäckningens tätskikt och för andra konstruktionsändamål inom anläggningen uppfylla, såvitt avser jordmassor, gällande kriterier för mindre känslig markanvändning, för närvarande Naturvårdsverkets rapporter 4638 och 4889.

Kemikaliehantering

5. Kemiska produkter och flytande farligt avfall ska lagras och hanteras så att spill och läckage inte förorenar omgivningen. Flytande kemikalier och flytande farligt avfall ska förvaras på tät, hårdgjord yta inom invallat område under tak. Invallningar ska med god marginal rymma den största behållarens volym. Ämnen som kan avdunsta ska förvaras så att risken för avdunstning minimeras. Kravet på invallning och förvaring under tak gäller inte den s.k. akutplattan.

Hantering av farligt avfall

6. Högst 1 500 ton farligt avfall, exklusive förorenade massor samt askor och andra förbränningsrester, får mellanlagras samtidigt inom Gryta avfallsanläggning.
7. Ytor för mellanlagring och behandling av farligt avfall (inklusive förorenade massor) ska vara täta och beständiga mot det avfall som lagras eller behandlas.

Dagvatten från dessa ytor ska samlas upp, kontrolleras och renas om vattnet är förorenat.

Hantering av förorenade massor

8. Vafab ska för förorenade massor välja det behandlingsförfarande som är ekonomiskt och miljömässigt mest lämpligt med hänsyn till massornas föroreningsinnehåll. Behandlingen ska syfta till att nedbringa föroreningsinnehållet i massorna så att de kan återanvändas inom anläggningen eller på annan plats. Om återanvändning inte är möjligt får massorna deponeras.

Övrigt avfall

9. Mellanlagring av utsorterat brännbart avfall ska ske på där för avsedd plats.
10. Framställning av jord/jordförbättringsmedel av kompost och rötrest för extern användning ska ske i enlighet med de kriterier som gäller för det frivilliga certifieringssystemet för kompost och rötrest från organiskt avfall.

Lukt

11. Skulle för omgivningen besvärande lukt, damning eller nedskräpning förekomma till följd av verksamheten vid Gryta avfallsanläggning ska sökandebolagen vidta effektiva motåtgärder.

Buller

12. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid bostäder än
  - 50 dB(A) vardagar (kl. 07–18)
  - 40 dB(A) nattetid (kl. 22–07)
  - 45 dB(A) övrig tid.Den momentana ljudnivån vid bostäder får nattetid (kl. 22–07) inte överstiga 55 dB(A). Ovan angivna ljudnivåer ska kontrolleras genom närfältsmätning och beräkning eller mätning vid bostäder när det skett förändringar i verksamheten

som kan medföra annat än tillfälligt förhöjda ljudnivåer, dock minst vart tredje år eller det längre tidsintervall som tillsynsmyndigheten godkänner.

Utsläpp till vatten

13. Utgående vatten från behandlingsanläggningen för oljehaltigt vatten ska behandlas i ultrafilter och/eller jonbytaranläggning och därefter avledas tillsammans med övrigt spillvatten för behandling i kommunens avloppsreningsverk eller till likvärdig behandling.

14. Föroreningshalterna i behandlat vatten från ultrafiltret/jonbytaranläggningen får som rullande årsmedelvärden inte överstiga följande.

Opolära alifater (mätt som oljeindex)	10 ppm
Suspenderat material	50 ppm
Bly	0,05 mg/l
Krom	0,2 mg/l
Zink	0,5 mg/l
Nickel	0,5 mg/l
Koppar	0,1 mg/l
Kadmium	0,003 mg/l

I anläggningen får behandlas högst 20 000 ton vatten och slam årligen.

15. För behandling av lakvatten från deponier, exklusive deponin för farligt avfall, ska Vafab installera och ta i drift en SBR-anläggning i huvudsaklig överensstämmelse med vad Vafab uppgett och åtagit sig inom ramen för mål M 1435-07 vid dåvarande miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Behandlat lakvatten ska släppas ut i Svartån vid den utsläppspunkt som angetts i nämnda mål.

Kontroll och besiktning

16. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram, som möjliggör bedömning av om villkoren följs. Av kontrollprogrammet ska även framgå att innehållet av

silver och kvicksilver i avloppsvattnet ska kontrolleras. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten.

17. När den nya biogasanläggningen tagits i drift ska en förstagångsbesiktning utföras som visar hur de funktionskrav som ställts på anläggningen uppfyllts. Resultatet av besiktningen ska redovisas till tillsynsmyndigheten.

Säkerhet

18. Vafab ska hos länsstyrelsen ställa säkerhet för kostnader för sluttäckning och efterbehandling av deponin för farligt avfall i form av de borgensförbindelser om totalt 33 333 333 kr som har godkänts av dåvarande miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt i beslut den 13 november 2002, mål M 357-00.

Prövotidsförordnande

Utsläpp av behandlat lakvatten

Mark- och miljödomstolen beslutar att frågan om slutliga villkor avseende utsläpp av det vid Gryta avfallsanläggning behandlade lakvattnet skjuts upp under en prövotid. Under prövotiden ska följande gälla.

- U1. Under prövotiden ska Vafab installera och driva en anläggning för lokalt omhändertagande av lakvatten i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget har uppgett eller åtagit sig inom ramen för mål M 1435-07. Bolaget ska till domstolen, senast den 30 juni 2018, redovisa
- drifterfarenheter av anläggningen omfattande dels reningsresultat vad avser näringsämnen, syreförbrukande ämnen, metaller, organiska ämnen, toxicitet, klorid, sulfat, fluorid och suspenderat material, dels mätningar av
  - konduktiviteten, dels resultaten av ytvattenprovtagningar – inklusive tidigare utförda provtagningar – enligt bolagets kontrollprogram i punkterna y1–y5,
  - resultatet av åtgärder för intrimning av anläggningen samt
  - förslag till slutliga villkor i fråga om utsläpp av behandlat lakvatten till Svartån.

P1. Innan anläggningen för lokalt omhändertagande av lakvatten har tagits i drift ska lakvattnet samlas upp och förbehandlas genom luftning för att därefter avledas för behandling i Kungsängsverket.

P2. Halterna av föroreningar i behandlat lakvatten får vid utsläpp i Svartån som riktvärde* och årsmedelvärde inte överstiga följande värden.

N-tot 75 mg/l

P-tot 0,4 mg/l

BOD₇ 12 mg/l

Ammoniumkväve får som riktvärde* och månadsmedelvärde under juni–augusti inte överstiga 40 mg/l.

-----

*Med riktvärde avses ett värde som, om det överskrids, medför skyldighet för tillståndshavaren att vidta sådana åtgärder att värdet kan innehållas

P3. Bräddning av omhändertaget lakvatten får ske endast vid väderlek som innebär stor nederbörd eller i övrigt höga flöden eller i nödsituationer och ska anmälas till tillsynsmyndigheten så snart som möjligt. Vid bräddningstillfället ska volym och sammansättning av det avledda vattnet mätas på ett sådant sätt att utsläppet i efterhand kan kvantifieras. Tillsynsmyndigheten bemyndigas att fastställa de ytterligare villkor som kan behövas, t.ex. vid ofta förekommande bräddning.

Utsläpp av metangas

Mark- och miljödomstolen beslutar att frågan om slutliga villkor avseende utsläpp metangas från biogastillverkningen skjuts upp under en prövotid. Under prövotiden ska följande gälla.

U2. Sökandebolagen ska i samråd med tillsynsmyndigheten utreda de tekniska och ekonomiska möjligheterna att begränsa utsläppen av metangas från biogastillverkningen.

Utredningen med förslag till slutliga villkor ska redovisas till mark- och miljödomstolen senast två år efter det att tillkommande anläggningar tagits i drift.

P4. Under provotiden ska utsläppen av metangas från biogastillverkningen som riktvärde vid besiktning begränsas till följande nivåer.

Anläggning	Utsläpp i förhållande till producerad mängd
Befintlig uppgraderingsanläggning	1,5 procent
Befintlig biogasanläggning efter utbyggnad	3 procent
Ny uppgraderingsanläggning	0,5 procent
Ny biogasanläggning	2 procent

Bemyndiganden

Tillsynsmyndigheten bemyndigas, enligt 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken, att meddela villkor och föreskrifter om försiktighetsmått i följande avseenden.

- a) Avfallstyper som utöver vad som framgår av villkor 3 får deponeras,
- b) Mellanlagring av större mängder avfall än vad villkor 5 medger om det behövs till följd av ändrad avfallsklassificering eller liknande.
- c) Tillfällig mellanlagring av större mängder avfall än vad villkor 5 medger vid haveri hos avfallslämnare eller liknande.
- d) Metoder för behandling av förorenade massor enligt villkor 7.
- e) Avslutnings- och efterbehandlingsåtgärder.
- f) Åtgärder mot lukt, damning och nedskräpning enligt villkor 11.
- g) Omhändertagande av vatten från behandlingsanläggningen för oljehaltigt vatten och slam vid driftavbrott eller flöden som överstiger kapaciteten hos behandlingsanläggningen.

Igångsättningstid

Mark- och miljödomstolen bestämmer tiden för igångsättande av tillkommande verksamhetsdelar till sju år från det att tillståndsdomen vunnit laga kraft.

Anmälan

Sökandebolagen ska så snart denna tillståndsdom tagits i anspråk anmäla detta till mark- och miljödomstolen.

Verkställighet

Mark- och miljödomstolen förordnar att detta tillstånd får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen godkänner den till ansökan fogade miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n).

BAKGRUND

Allmänt om verksamheten vid Gryta avfallsanläggning m.m.

Västmanlands avfallsaktiebolag (Vafab) bildades 1981 av kommunerna i Västmanlands län och Enköpings kommun. Köping, Arboga och Kungsör kommuner bildade 1969 Västra Mälardalens Renhållning AB (VMR). Vafab och VMR slogs samman i juni 2005 och bildade Vafab Miljö AB (Vafab).

Vafab:s verksamhet omfattar i dag bl.a. insamling och transport av avfall, drift av återvinningscentraler (s.k. återbruk) samt deponerings- och behandlingsanläggningar. Vafab:s geografiska ansvarsområde är tätbefolkat och genererar därför stora mängder avfall. I regionen finns ca 300 000 invånare och mer än 10 000 företag. Verksamheten omfattar avfallsanläggningar i Västerås (Gryta), Enköping, Fagersta, Hallstahammar, Sala, Skinnskatteberg och Köping samt återbruk i samtliga ägarkommuner. Gryta avfallsanläggning togs i drift 1969.

Inom Gryta avfallsanläggning finns förutom Vafab:s verksamhet en biogasanläggning. Denna anläggning ägs och drivs av Svensk Växtkraft AB (Växtkraft) ägs av Vafab, Mälarenergi AB samt ett antal lantbrukare. Utöver ovanstående kan noteras att Mälarenergi AB äger och driver en gaspanna och en gasmotor där den deponigas som idag samlas upp inom anläggningen nyttiggörs. Vafab för diskussioner med Mälarenergi AB om förvärv av dessa anläggningar. Anläggningen – som i dag är anmälningspliktig – kan komma att inkluderas i denna ansökan om förvärvet genomförs under handläggningstiden. Bolagets verksamhet är i alla delar certifierad enligt miljöledningsstandarden ISO 14001.

Tidigare prövning

Gryta avfallsanläggning har vid flera tillfällen varit föremål för prövning enligt dåvarande miljöskyddslagen (1969:397). Samtliga äldre tillstånd har ersatts av dåvarande miljödomstolens vid Stockholms tingsrätt deldom den 15 april 2002, mål M 357-00, varigenom bolaget lämnades tillstånd enligt 9 kap. 6 § miljöbalken till följande verksamheter vid Gryta avfallsanläggning.

1. Rötning i en biogasanläggning av högst 22 000 ton källsorterat organiskt hushållsavfall och därmed jämförligt avfall jämte högst 13 000 ton vallgrödor samt kompostering av högst 10 000 park- och trädgårdsavfall alternativt samkompostering i en sluten komposteringsanläggning av högst 18 000 ton källsorterat organiskt hushållsavfall och därmed jämförligt avfall och högst 10 000 ton park- och trädgårdsavfall. Till dess biogasanläggningen eller den slutna komposteringsanläggningen tagits i drift får bolaget samkompostera högst 10 000 ton källsorterat organiskt hushållsavfall och högst 10 000 ton park- och trädgårdsavfall i befintlig komposteringsanläggning. Efter det att biogasanläggningen tagits i drift får bolaget kompostera avfall som inte kan tillföras denna av kvalitetsskäl och vid driftavbrott (får inte överstiga 360 ton).
2. Kompostering av högst 10 000 ton slam från avloppsreningsverk eller blandning av samma mängd slam med askor från trä- och kolförbränning för framställning av material för sluttäckning av avfallsdeponin vid Gryta.
3. För det fall biogasanläggningen inte kommer till utförande, avvattning och kompostering av högst 4 000 ton fettavskiljarslam.
4. Behandling av högst 120 000 ton oljeförorenade jordar och massor.
5. Mellanlagring, konditionering och behandling av högst 30 000 ton jordar och massor som förorenats av huvudsakligen tungmetaller.
6. Behandling av högst 20 000 ton oljeförorenat vatten och slam.
7. Deponering till och med 2008 av: restavfall efter sortering av hushålls-, industri-, handels- och kontorsavfall, slam från avloppsreningsverk och enskilda brunnar, schakt- och rivningsmassor, behandlade jordar och massor, döda djur och slakteriavfall, latrin, flygaska från förbränning av kol och biobränslen samt asbest i huvudsaklig överensstämmelse med redovisad deponeringsplan.
8. Deponering av 35 000 ton farligt avfall per år, fördelat på vissa angivna avfallstyper. *(Ändrad genom dåvarande miljödomstolen vid Nacka tingsrätt dom den 10 december 2007 i mål M 2967-07.)*

9. Mellanlagring av högst 4 000 ton reningsverksslam.

10. Sortering och annan förbehandling samt mellanlagring och omlastning av industri-, bygg- och rivningsavfall, schakt- och överskottsmassor, hushållens grovavfall samt material som omfattas av producentansvar. Mängderna avfall av nu nämnt slag får vid hantering och lagring inte överstiga

- sortering och krossning av industri- och byggavfall: 30 000 ton
- lagring och förädling av schakt- och överskottsmassor: 50 000 ton
- hushållens grovavfall (via Återbruket på Gryta): 2 000 ton
- omlastning av brännbart avfall från hushåll: 15 000 ton
- lagring av bränsle (krossat trä och krossat brännbart industriavfall): 25 000 ton
- material som omfattas av producentansvar: 25 000 ton.

11. Mellanlagring av farligt avfall till en mängd av högst 730 ton vid ett och samma tillfälle (i denna mängd är förorenade jordar och massor inte inräknade).

Tillståndet gjordes för sin giltighet beroende av att Vafab ställde säkerhet för kostnaderna för efterbehandling och andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. Säkerheten har prövats av dåvarande miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt genom beslut den 13 november 2002.

För tillståndet föreskrevs följande villkor.

1. Verksamheten – innefattande även åtgärder för att begränsa skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön – ska bedrivas i huvudsak på det sätt som Vafab angett eller åtagit sig i målet.
2. Anläggningen ska i erforderlig omfattning vara inhägnad. Det åligger Vafab att medverka till att omgivande vegetation bibehålls i den utsträckning som krävs för att ge erforderligt insynsskydd.

All deponeringsverksamhet ska bedrivas i skydd av vallar utförda så att insyn från omgivningarna om möjligt förhindras.

Vafab ska under driftsfasen se till att

- okontrollerat tillträde till deponin förhindras
- grindar är låsta när deponin är obemannad
- det finns system för kontroll och tillträde som är ägnat att upptäcka och förhindra illegal deponering.

3. Allt inkommande avfall ska vägas och kontrolleras genom okulärbesiktning före och efter lossning vid anläggningen. Vid mottagande av avfall ska även nödvändig dokumentation kontrolleras, dokumentation i form av register med uppgifter om det deponerade avfallets mängd, egenskaper, ursprung och leveransdatum, avfallsproducentens identitet eller – när det är fråga om hushållsavfall som transporteras bort genom kommunens försorg – avfallstransportörens identitet. Registret ska också innehålla uppgifter om i vilken del av deponin avfallet placeras. I fråga om farligt avfall ska avfallets exakta placering i deponin registreras.

Detta villkor träder i kraft två år från det denna dom vunnit laga kraft.

4. Deponering ska ske i huvudsaklig överensstämmelse med en i ansökan redovisad deponeringsplan.

5. Inom anläggningen får i huvudsak deponeras enbart avfall som inte kan materialåtervinnas eller energiutvinnas. Vid driftstörningar i behandlingsanläggning får dock även annat avfall deponeras. När sådan deponering skett ska detta anmälas till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten får efter anmälan av Vafab medge ytterligare mängder.

6. Mellanlagring av utsorterat brännbart material ska ske på därför avsedd plats.
(Ändrat genom dåvarande miljödomstolens vid Nacka tingsrätt dom den 10 december 2007, M 2967-07.)

7. Gas från deponin för icke farligt avfall ska samlas upp och utnyttjas för energiutvinning, facklas av eller omhändertas på annat ur miljösynpunkt likvärdigt sätt.

8. Farligt avfall får inte spädas ut eller blandas enbart i syfte att uppfylla förutsättningarna för att få deponeras på deponi för icke farligt avfall.

8b. Klass 1-deponin ska under driftsfasen vara försedd med botten- och sidotätning i form av tätskikt och ett minst 0,5 meter mäktigt (efter belastning) dränerande materialskikt samt uppsamlingsystem konstruerade så att läckaget, d.v.s. ej uppsamlat lakvatten inte överskrider 5 l/kvm/år.

9. Slam från avloppsreningsverk får deponeras endast om det är stabiliserat. Tillsynsmyndigheten får efter anmälan medge undantag.

10. Slagg och aska från kol- och biobränsleeldning ska läggas upp särskilt eller användas för täckning, terrassering eller liknande inom klass 2-deponin. Deponeringen ska ske så att olägenheter genom damning inte uppstår.

11. Färdigbehandlade massor och jordar får endast deponeras eller vidareutnyttjas för ändamål och på plats som godkänns av tillsynsmyndigheten.

12. Biogasanläggningen och anläggningen för sluten kompostering av hushållsavfall ska utföras i samråd med tillsynsmyndigheten.

12b. Framställning av jord/jordförbättringsmedel av kompost och rötrest för extern användning ska ske i enlighet med de kriterier som gäller för det frivilliga certifieringssystemet för kompost och rötrest från organiskt avfall.

13. Behandling av tungmetallförorenade jordar ska ske genom jordtvätt på det sätt som redovisats i ansökan eller genom motsvarande reningsmetod. Samråd ska ske med länsstyrelsen angående mängder, behandlingsmetod och reningskrav i varje särskilt fall.

14. Buller från verksamheten får utomhus som riktvärden inte överstiga följande ekvivalenta ljudnivåer. Vardagar dagtid (kl. 07–18) 50 dB(A), Nattetid (kl. 22–07) 40 dB(A) och Övrig tid 45 dB(A). Momentana ljudnivån nattetid får som riktvärde inte överstiga 55 dB(A).

15. Om störningar genom lukt förekommer ska Vafab utreda orsaken samt vidta åtgärder för att motverka lukten.

Den slutliga prövningen av villkor för behandling av lakvatten och spillvatten sköts upp till utgången av 2008. Vafab gav i december 2008 in en prövotidsredovisning och yrkade att prövotiden skulle avslutas såvitt avsåg behandling av vatten av spillvattenkaraktär, val av metod för lokalt omhändertagande av lakvatten samt val av recipient för utsläpp av behandlat lakvatten. Bolaget yrkade vidare att frågan om slutliga villkor skulle skjutas upp tills erforderliga erfarenheter vunnits av den nya reningstekniken. Genom deldom den 10 november 2010, mål M 1435-07, föreskrev miljödomstolen följande.

Spillvatten: Prövotiden avslutas såvitt avser behandlingen av vatten av spillvattenkaraktär som uppkommer i verksamheten vid Gryta avfallsanläggning.

Lakvatten: Prövotiden avslutas såvitt avser val av metod för lokalt omhändertagande av lakvatten från Gryta avfallsanläggning och miljödomstolen förskriver som slutligt villkor i denna del att SBR-teknik som den beskrivits av Vafab i målet ska användas som metod.

Prövotiden avslutas såvitt avser val av recipient för det renade lakvattnet från Gryta avfallsanläggning och miljödomstolen förskriver som slutligt villkor att Svartån ska väljas som recipient med den utsläppspunkt som Vafab angett i målet.

Avgörandet av vilka villkor som ska gälla för utsläpp av det vid Gryta avfallsanläggning behandlade lakvattnet skjuts upp till den 30 juni 2018 (prövotid). Under prövotiden ska Vafab installera och driva en anläggning för lokalt omhändertagande av lakvatten i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett eller åtagit sig i målet. Vid prövotidens slut ska Vafab till miljödomstolen redovisa

- drifterfarenheter av anläggningen omfattande dels reningsresultat vad avser näringsämnen, syreförbrukande ämnen, metaller, organiska ämnen, toxicitet, klorid, sulfat, fluorid samt suspenderat material, dels mätningar av konduktiviteten, dels resultaten av ytvattenprovtagningar inklusive tidigare utförda provtagningar enligt Vafab:s kontrollprogram i punkterna yl-y5,
- resultatet av åtgärder för intrimning av anläggningen samt
- förslag till slutliga villkor i fråga om utsläpp av behandlat lakvatten till Svartån.

Följande provisoriska föreskrifter meddelades.

P1. Innan anläggningen för lokalt omhändertagande av lakvatten har tagits i drift ska lakvattnet samlas upp och förbehandlas genom luftning för att därefter avledas för behandling i Kungsängsverket.

P2. Halterna av föroreningar i behandlat lakvatten får vid utsläpp i Svartån som riktvärde och årsmedelvärde inte överstiga N-tot 75 mg/1, P-tot 0,4 mg/1, BOD₇ 12 mg/1 samt som riktvärde och månadsmedelvärde under juni-augusti inte överstiga ammoniumkväve 40 mg/1.

P3. Bräddning av omhändertaget lakvatten får ske endast vid väderlek som innebär stor nederbörd eller i övrigt höga flöden eller i nödsituationer och ska anmälas till tillsynsmyndigheten så snart som möjligt. Vid bräddningstillfället ska volym och sammansättning av det avledda vattnet mätas på ett sådant sätt att utsläppet i efterhand kan kvantifieras. Tillsynsmyndigheten bemyndigas att fastställa de ytterligare villkor som kan behövas, t.ex. vid ofta förekommande bräddning.

Den slutliga prövningen av villkor för behandling av utgående vatten från behandlingsanläggningen för oljehaltigt vatten sköts upp till utgången av 2003. Prövtiden avslutades genom deldom den 15 april 2004, M 357-00, varigenom domstolen föreskrev följande slutliga villkor.

1. Utgående vatten från behandlingsanläggningen ska behandlas i ultrafilter och/eller jonbytaranläggning och därefter avledas tillsammans med övrigt lakvatten för behandling i kommunens avloppsreningsverk eller till likvärdig behandling.

2. Föroreningshalterna i behandlat vatten från ultrafiltret/jonbytaranläggningen får som riktvärden och månadsmedelvärden inte överstiga följande värden.

Opolära alifater (mätt som oljeindex)	10 ppm
Suspenderat material	50 ppm
Bly	0,05 mg/1
Krom	0,2 mg/1
Zink	0,5 mg/1
Nickel	0,5 mg/1
Koppar	0,1 mg/1
Kadmium	0,003 mg/1

Tillsynsmyndigheten har bemyndigats att fastställa ytterligare villkor i fråga om:

- Utförande av klass 1-deponin.
- Utförandet av biogasanläggningen alternativt anläggningen för sluten kompostering.
- Behandling av jordar och massor förorenade av tungmetaller.
- Behandling av oljeförorenade jordar och massor.
- Inhägnad och insynsskydd.
- Avslutnings- och efterbehandlingsåtgärder.
- Åtgärder för att begränsa lukt i omgivningen.
- Omhändertagande av vatten från behandlingsanläggningen för oljehaltigt vatten och slam vid driftavbrott eller flöden som överstiger kapaciteten hos behandlingsanläggningen.
- Deponering av avfall enligt villkor 5.
- Mellanlagring av utsorterat brännbart material enligt villkor 6.
- Deponering av ej stabiliserat slam enligt villkor 9.
- Försiktighetsmått vid tillämpning av villkoren P2, 14, 15 och 19 ovan.

YRKANDEN M. M.

Yrkanden

1. Vafab har yrkat tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken att vid Gryta avfallsanläggning årligen

a. ta emot, behandla och mellanlagra högst

– 50 000 ton farligt avfall,

– 330 000 ton övrigt avfall, varav högst 120 000 ton organiskt avfall får användas för produktion av biogas i Vafab:s och/eller Växtkrafts befintliga och tillkommande anläggningar,

b. ta emot, behandla, mellanlagra och använda (t.ex. för konstruktionsändamål) högst 180 000 ton förorenade massor,

c. ta emot, behandla, mellanlagra och använda schakt- och överskottsmassor (utan mängdbegränsning), samt

d. ta emot och efter erforderlig förbehandling deponera högst 35 000 ton avfall inom deponin för farligt avfall.

2. Vafab och Växtkraft har vidare yrkat om tillstånd till

- a. fortsatt och utökad produktion och förädling av biogas i Växtkrafts befintliga anläggningar och utbyggnad av dessa anläggningar; samt
- b. uppförande och drift av ny anläggning för produktion och förädling av biogas.

3. Vafab och Växtkraft har slutligen yrkat

- a. att tiden för igångsättande av tillkommande verksamhetsdelar bestäms till sju år från det att tillståndsdomen vunnit laga kraft,
- b. att mark- och miljödomstolen förordnar att blivande tillstånd får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft,
- c. att prøvotidsförordnanden, provisoriska föreskrifter och villkor meddelas i enlighet med de förslag som redovisas nedan, samt
- d. att den till ansökan fogade miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n) godkänns.

Inställning till ansökan

Miljö- och konsumentnämnden i Västerås kommun

Nämnden har tillstyrkt ansökan, förutsatt att de synpunkter från miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, som redovisas för nedan, beaktas.

Länsstyrelsen i Västmanlands län

Länsstyrelsen har följande inställning till sökandenas yrkanden.

Yrkande 1 a–d

Yrkandena 1 a–d tillstyrks.

Yrkande 2 a–b

I första hand kan länsstyrelsen inte tillstyrka bolagens yrkande 2 a–b. I andra hand föreslår länsstyrelsen ett utredningsvillkor där sökandebolagen ska utreda vilken teknik som ska användas för uppförande av nytillkommande anläggningar samt utformningen av dessa, samt att mark- och miljödomstolen härfter beslutar om slutliga villkor.

Yrkanden 3 a–b

Yrkandena 3 a–b tillstyrks.

Yrkanden 3 c–d

Yrkandena 3 c–d avstyrks

FÖRESLAGNA VILLKOR M.M

Prövotidsförfarande

Vafab har föreslagit att mark- och miljödomstolen skjuter upp avgörandet av slutliga villkor för behandling och utsläpp av lakvatten enligt miljödomstolens deldom den 10 november 2010 i mål M 1435-07. Bolaget föreslår att det prövotidsförordnande som föreskrevs i nämnda mål flyttas över till detta mål enligt följande.

U1. Avgörandet av vilka villkor som ska gälla för utsläpp av det vid Gryta avfallsanläggning behandlade lakvattnet skjuts upp till den 30 juni 2018. Under prövotiden ska bolaget installera och driva en anläggning för lokalt omhändertagande av lakvatten i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget har uppgett eller åtagit sig inom ramen för mål M 1435-07. Vid prövotidens slut ska bolaget redovisa

- drifterfarenheter av anläggningen omfattande dels reningsresultat vad avser näringsämnen, syreförbrukande ämnen, metaller, organiska ämnen, toxicitet, klorid, sulfat, fluorid och suspenderat material, dels mätningar av konduktiviteten, dels resultaten av ytvattenprovtagningar – inklusive tidigare utförda provtagningar – enligt bolagets kontrollprogram i punkterna yl–y5,
- resultatet av åtgärder för intrimning av anläggningen samt
- förslag till slutliga villkor i fråga om utsläpp av behandlat lakvatten till Svartån.

Under prövotiden bör följande provisoriska föreskrifter gälla.

P1. Innan anläggningen för lokalt omhändertagande av lakvatten har tagits i drift ska lakvattnet samlas upp och förbehandlas genom luftning för att därefter avledas för behandling i Kungsängsverket.

P2. Halterna av föroreningar i behandlat lakvatten får vid utsläpp i Svartån som riktvärde* och årsmedelvärde inte överstiga följande värden.

N-tot   75 mg/l

P-tot   0,4 mg/l

BOD₇   12 mg/l

Ammoniumkväve får som riktvärde* och månadsmedelvärde under juni-augusti inte överstiga 40 mg/l.

-----

*Med riktvärde avses ett värde som, om det överskrids, medför skyldighet för tillståndshavaren att vidta sådana åtgärder att värdet kan innehållas

P3. Bräddning av omhändertaget lakvatten får ske endast vid väderlek som innebär stor nederbörd eller i övrigt höga flöden eller i nödsituationer och ska anmälas till tillsynsmyndigheten så snart som möjligt. Vid bräddningstillfället ska volym och sammansättning av det avledda vattnet mätas på ett sådant sätt att utsläppet i efterhand kan kvantifieras. Tillsynsmyndigheten bemyndigas att fastställa de ytterligare villkor som kan behövas, t.ex. vid ofta förekommande bräddning.

Vafab har vid huvudförhandlingen också föreslagit provotidsförfarande när det gäller utsläpp av metangas från biogastillverkningen enligt följande.

U2. Bolagen ska i samråd med tillsynsmyndigheten utreda de tekniska och ekonomiska möjligheterna att begränsa utsläppen av metangas från biogastillverkningen,

Utredningen med förslag till slutliga villkor ska redovisas till mark- och miljödomstolen senast två år efter det att tillkommande anläggningar tagits i drift.

P4. Under prövotiden ska utsläppen av metangas från biogastillverkningen som riktvärde vid besiktning begränsas till följande nivåer.

Anläggning	Utsläpp i förhållande till producerad mängd
Befintlig uppgraderingsanläggning	1,5 procent
Befintlig biogasanläggning efter utbyggnad	3 procent
Ny uppgraderingsanläggning	0,5 procent
Ny biogasanläggning	2 procent

Slutliga villkor

Vafab har, som ansökan slutligen utformats, föreslagit att, utöver tillämpliga generella föreskrifter, ska följande slutliga villkor föreskrivas.

Allmänt

- Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska anläggningen och verksamheten inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen – utformas och bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett eller åtagit sig i målet.
- Anläggningen ska i erforderlig omfattning vara inhägnad. Bolaget ska verka för att omgivande vegetation bibehålls i den utsträckning som krävs för att ge erforderligt insynsskydd.

Deponering

- Vid deponin för farligt avfall får endast deponeras aska och andra förbränningsrester från avfallsförbränning, förorenade massor, restprodukter från jordbehandling, blästersand, metallförorenade material samt förorenat grov-, bygg- och industriavfall. Efter tillsynsmyndighetens godkännande får även andra

avfallstyper deponeras under förutsättning att dessa bedöms ha egenskaper som är likvärdiga med de avfallstyper som anges ovan.

Avfall som omfattas av deponeringsförbuden i 9 och 10 §§ deponeringsförordningen får deponeras om undantag eller dispens gäller för avfallet.

4. Restprodukter som används för konstruktionsändamål inom verksamhetsområdet ska

a) *innanför* sluttäckningens tätskikt uppfylla gällande kriterier för deponering inom den aktuella deponin (för närvarande Naturvårdsverkets föreskrifter [NFS 2004:10] om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall) och

b) *utanför* sluttäckningens tätskikt och för andra konstruktionsändamål inom anläggningen uppfylla, såvitt avser jordmassor, gällande kriterier för mindre känslig markanvändning (för närvarande Naturvårdsverkets rapporter 4638 och 4889).

Hantering av farligt avfall

5. Högst 1 500 ton farligt avfall (exklusive förorenade massor samt askor och andra förbränningsrester) får mellanlagras samtidigt inom Gryta avfallsanläggning.

6. Ytor för mellanlagring och behandling av farligt avfall (inklusive förorenade massor) ska vara täta och beständiga mot det avfall som lagras eller behandlas. Dagvatten från dessa ytor ska samlas upp, kontrolleras och renas om vattnet är förorenat.

Hantering av förorenade massor

7. Bolaget ska för förorenade massor välja det behandlingsförfarande som är ekonomiskt och miljömässigt mest lämpligt med hänsyn till massornas föroreningsinnehåll. Behandlingen ska syfta till att nedbringa föroreningsinnehållet i massorna så att de kan återanvändas inom anläggningen eller på annan plats. Om återanvändning inte är möjligt får massorna deponeras.

Övrigt avfall

8. Mellanlagring av utsorterat brännbart avfall ska ske på där för avsedd plats.

9. Framställning av jord/jordförbättringsmedel av kompost och rötrest för extern användning ska ske i enlighet med de kriterier som gäller för det frivilliga certifieringssystemet för kompost och rötrest från organiskt avfall.

Lukt

10. Anläggningen för omhändertagande av externslam, torrrotningsanläggningen samt utbyggnaden av befintlig biogasanläggning med tillhörande anläggning för uppgradering av biogas ska utföras i samråd med tillsynsmyndigheten.

11. Skulle för omgivningen besvärande lukt, damning eller nedskräpning förekomma till följd av verksamheten vid Gryta avfallsanläggning ska bolaget vidta effektiva motåtgärder.

Övrig omgivningspåverkan

12. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid bostäder än

– 50 dB(A) vardagar (kl. 07–18)

– 40 dB(A) nattetid (kl. 22–07)

– 45 dB(A) övrig tid.

Den momentana ljudnivån vid bostäder får nattetid (kl. 22–07) inte överstiga 55 dB(A). Ovan angivna ljudnivåer ska kontrolleras genom närfältsmätning och beräkning eller mätning vid bostäder när det skett förändringar i verksamheten som kan medföra annat än tillfälligt förhöjda ljudnivåer, dock minst vart tredje år eller det längre tidsintervall som tillsynsmyndigheten godkänner.

13. Utgående vatten från behandlingsanläggningen för oljehaltigt vatten ska behandlas i ultrafilter och/eller jonbytaranläggning och därefter avledas tillsammans

med övrigt spillvatten för behandling i kommunens avloppsreningsverk eller till likvärdig behandling.

14. Föroreningshalterna i behandlat vatten från ultrafiltret/jonbytaranläggningen får som rullande årsmedelvärden inte överstiga följande.

Opolära alifater (mätt som oljeindex)	10 ppm
Suspenderat material	50 ppm
Bly	0,05 mg/l
Krom	0,2 mg/l
Zink	0,5 mg/l
Nickel	0,5 mg/l
Koppar	0,1 mg/l
Kadmium	0,003 mg/l

I anläggningen får behandlas högst 20 000 ton vatten och slam årligen.

15. För behandling av lakvatten från deponier (exklusive deponin för farligt avfall) ska bolaget installera och ta i drift en SBR-anläggning i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett och åtagit sig inom ramen för mål M 1435-07 vid dåvarande miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Behandlat lakvatten ska släppas ut i Svartån vid den utsläppspunkt som angetts i nämnda mål.

Kontroll

16. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram, som möjliggör bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet bör tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten.

Säkerhet

17. Bolaget ska hos länsstyrelsen ställa säkerhet för kostnader för sluttäckning och efterbehandling av deponin för farligt avfall i form av de borgensförbindelser om

totalt 33 333 333 kr som har godkänts av dåvarande miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt i beslut 13 november 2002, mål M 357-00.

Kemikaliehantering

Flytande kemikalier och flytande farligt avfall ska förvaras på tät, hårdgjord yta inom invallat område under tak. Invallningar ska med god marginal rymma den största behållarens volym. Ämnen som kan avdunsta ska förvaras så att risken för avdunstning minimeras. Kravet på invallning och förvaring under tak gäller inte den s.k. akutplattan.

Bemyndiganden

Vafab har föreslagit att tillsynsmyndigheten bemyndigas enligt 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken att meddela villkor och föreskrifter om försiktighetsmått i följande avseenden.

- a) Avfallstyper som utöver vad som framgår av villkor 3 får deponeras,
- c) Mellanlagring av större mängder avfall än vad villkor 5 medger om det behövs till följd av ändrad avfallsklassificering eller liknande.
- d) Tillfällig mellanlagring av större mängder avfall än vad villkor 5 medger vid haveri hos avfallslämnare eller liknande.
- e) Metoder för behandling av förorenade massor enligt villkor 7.
- f) Utförande av tillkommande anläggningar enligt villkor 10.
- g) Avslutnings- och efterbehandlingsåtgärder.
- h) Åtgärder mot lukt, damning och nedskräpning enligt villkor 11.
- i) Omhändertagande av vatten från behandlingsanläggningen för oljehaltigt vatten och slam vid driftavbrott eller flöden som överstiger kapaciteten hos behandlingsanläggningen.

Anmärkning. Tidigare föreslagna punkt b har utgått.

UTVECKLING AV ANSÖKAN

Om ansökan

Ansökan avser omprövning av befintlig verksamhet inom *Gryta avfallsanläggning* samt tillkommande verksamhet enligt följande.

Vafab förutser en kraftigt ökad efterfrågan på biogas som fordonsbränsle – för kollektivtrafiken i Västmanland samt även för annan yrkestrafik och privatfordon. För att möta efterfrågan avser Vafab att utöka utnyttjandet av *deponigas* och *hushållens biologiskt nedbrytbara restavfall* för tillverkning av högraffinerad biogas. Vid sortering av restavfallet kommer också en högvärdig bränslefraktion och en återvinningsbar metallfraktion att genereras. Den nuvarande verksamheten vid Gryta avfallsanläggning kommer således kompletteras i huvudsak enligt följande.

– Uppförande och drift av en ny s.k. MBT-anläggning (*Mechanical and Biological Treatment*). Anläggningen kommer genom mekanisk och biologisk behandling att omvandla hushållens restavfall till en *högvärdig bränslefraktion*, en *återvinningsbar metallfraktion* samt, genom rötning och efterföljande kompostering, en *biologiskt stabiliserad restfraktion* som kan användas för sluttäckning av avfallsdeponier och andra "enklare" konstruktionsändamål. Vid tillverkningen av den sistnämnda fraktionen, dvs. vid rötningen, *genereras biogas* som kan användas för tillverkning av fordonsbränsle.

– Uppförande och drift av en ny uppgraderingsanläggning för biogas, troligen baserad på s.k. kryogen teknik, dvs. teknik för att göra biogas flytande.

– Installation av anordningar för överföring av deponigas till ovan nämnda biogasanläggning.

Vafab har också för avsikt att uppföra och ta i drift en anläggning för mottagning och förbehandling av slam från s.k. trekammarbrunnar och slutna tankar för efterföljande avledning till spillvattennätet och avloppsreningsverket i Västerås.

Vafab anser det även vara ändamålsenligt att nu justera tillståndet för den samlade verksamheten vid Gryta avfallsanläggning så att det ges en – för nuvarande förhållanden – mer lämplig omfattning och utformning än det gällande tillståndet. Detta innebär mer specifikt en justering av de delmängder avfall som hanteras inom anläggningen (se närmare avsnitt 7.1.1 i MKB:n).

Ansökan omfattar inte den s.k. Deponi 2009, som är belägen i anslutning till Gryta avfallsanläggning. Verksamheten vid Deponi 2009 bedrivs enligt tillstånd som lämnats av miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt genom deldom den 9 februari 2007, M 28110-05.

Eftersom ansökan även avser Växtkrafts biogasanläggning inom Gryta avfallsanläggning biträder Växtkraft denna ansökan som medsökande i den del som avser biogasanläggningen. Den befintliga verksamheten kommer att utökas bl.a. genom att ytterligare en rötchamber och en gasreninganläggning kommer att uppföras.

Omgivningsbeskrivning m.m.

Vafab:s verksamhet vid Gryta avfallsanläggning bedrivs inom fastigheterna Västerås Lycksta 1:4, 4:84 och 4:87. Fastigheterna Lycksta 1:4 och Västerås 4:84 ägs av Västerås kommun och nyttjas av bolaget med stöd av nyttjanderättsavtal. Bolaget äger fastigheten Västerås 4:87.

Gryta avfallsanläggning har en samlad yta om ca 100 ha. Del av fastigheten Lycksta 1:4 arrenderas av Växtkraft. Inom arrendeområdet, som upptar ca 2,5 ha, framställs biogas ur biologiskt nedbrytbart avfall och vallgröda.

Gryta ligger ca fem kilometer norr om Västerås och den närmaste sammanhängande bostadsbebyggelse är belägen en dryg kilometer söder om deponin. Enstaka bostadshus finns dock belägna ca 600 m söder om den äldre delen av den gamla deponin.

I samband med ansökan om tillstånd till Deponi 2009 undersökte bolaget bl.a. de limniska naturvärdena i form av vattenlevande smådjur, bottenfauna, inom och i anslutning till Gryta avfallsanläggning. Det har därvid konstaterats att området saknar permanenta vattendrag och att de diken som finns inom området utgör ogynnsamma miljöer för de flesta vattenlevande organismer. Det finns därför inte anledning att anta att s.k. rödlistade, sällsynta och/eller skyddsvärda djurarter skulle förekomma inom området.

Inget riksintresse eller Natura 2000-område berörs av befintlig eller planerad verksamhet.

Vafab har av länsstyrelsen upplysts om att inga kulturhistoriska intressen finns i området.

Gryta avfallsanläggning omfattas inte av en detaljplan. Det pågår ett arbete med att ta fram områdesbestämmelser för omgivande mark. Såväl befintlig som tillkommande verksamhet är förenliga med gällande planeringsförutsättningar.

Avfallsanläggningens utformning

Ungefär hälften av arealen inom Gryta avfallsanläggning upptas av deponeringsytor, vilka till den största delen togs ur drift vid utgången av 2008. Resterande ytor utgörs av infartskontroll, kontors- och personalbyggnader, förråd och verkstäder, mellanlager för farligt avfall, omlastnings-, sorterings- och komposteringsplatta, rötningsanläggning samt reservmark. Till den f.d. deponin och den befintliga deponin för farligt avfall finns vidare ett dräneringssystem för lakvatten bestående av bl.a. lakvattendiken, schaktbrunnar med pumpning, luftat utjämningsmagasin, pumpstationer med flödesmätare och överföringsledning till reningsverket i Västerås.

Kort om avfallshanteringen vid Gryta

När avfall transporteras till anläggningen sker vägning och registrering av allt inkommande avfall vid infartskontrollen. Öppna lass besiktas okulärt och kontroll av inkommande avfall sker stickprovsvis enligt en särskild rutin. Avfallet dirigeras därefter till lagring, behandling, omlastning eller deponering huvudsakligen enligt nedanstående beskrivning.

- Icke farligt avfall
  - Sortering och krossning av industri-, bygg- och rivnings- samt grovavfall,
  - sortering och balning av wellpapp,
  - mellanlagring och omlastning av hushålls- och industriavfall,
  - strängkompostering av slam från reningsverk samt park- och trädgårdsavfall, samt
  - mottagning av hushållens grovavfall.

- Farligt avfall
  - Mellanlagring och sortering av farligt avfall,
  - behandling av oljehaltigt vatten och slam, samt
  - mottagning och mellanlagring av hushållens farliga avfall.

- Förorenade massor
  - Kompostering av oljeförorenade massor, samt
  - mellanlagring, sortering och behandling av förorenad jord.

- Biogastillverkning
  - Rötning av lättnedbrytbart avfall,
  - framställning av biogas till fordonsbränsle,
  - framställning av jordförbättringsmedel, samt
  - gasutvinning och leverans av deponigas till extern gasmotor eller gaspanna.

- Deponering
  - Farligt avfall i en för ändamålet anlagd deponi.

Sortering, behandling och mellanlagring av icke farligt avfall Befintlig verksamhet

Sortering av bl.a. industri- och byggavfall samt grovavfall från återbruk sker i dag på asfalterad yta. Sorteringen utförs maskinellt med hjälp av entreprenadmaskiner försedda med särskilda plockaggregat. Även hantering av restavfall från hushåll sker på asfalterad yta. Sortering och balning av wellpapp och tidningspapper sker emellertid inomhus i särskild sorteringsanläggning.

Utsorterat brännbart material krossas och bereds till de kvaliteter som anlitate förbränningsanläggningar kräver. Övrigt utsorterat material mellanlagras i väntan på transport till extern behandlingsanläggning.

Huvuddelen av avfallet transporteras efter omlastning till externa avfallsförbränningsanläggningar. En del av restavfallet omhändertas redan i dag för användning som en ren bränslefraktion för energiutvinning. Under 2010 uppgick denna mängd till ca 5 000 ton. Resterande ca 19 000 ton levererades till extern avfallsförbränning.

Som angetts ovan sker även strängkompostering av slam från reningsverk samt park- och trädgårdsavfall vid Gryta avfallsanläggning.

Vafab vill i sammanhanget nämna att uppförande och drift av en avvattningsanläggning för bl.a. fettavskiljarslam nyligen har anmälts till tillsynsmyndigheten som en s.k. mindre ändring. Slammet kommer att avvattnas med efterföljande stabilisering genom kompostering tillsammans med krossat trädgårdsavfall eller annat strukturgivande material. Beroende på slutproduktens kvalitet kan olika användningsändamål tänkas, däribland sluttäckning av deponier. Avvattningen kommer att ske genom ett system med sedimenterings- och dekanteringsbassänger och vattenfasen kommer efter provtagning att ledas till det kommunala reningsverket. Om provtagning visar att rening är påkallad kommer vattnet att ledas via ultrafilter eller liknade.

Planerade förändringar

Vafab har en fortlöpande utveckling omhändertagandet av avfall från miljö- och resurshushållningssynpunkt. Som angetts ovan transporteras avfallet efter sortering och omlastning till extern avfallsförbränningsanläggning. För restavfallet är nu ambitionen att i MBT-anläggningen framställa en ren bränslefraktion för energiutvinning. En del av restavfallet omhändertas redan i dag på detta sätt (se ovan).

I korthet innefattar den nya MBT-anläggningen följande moment.

- Den mekaniska förbehandlingen sönderdelar, magnetavskiljer och siktar avfallet. I sönderdelningssteget friläggs det emballerade avfallet och krossas till en styckestorlek som anpassas till det efterföljande siktningssteget. Denna bearbetning avses ske under tak på en ny tillkommande yta. Sönderdelningen sker selektivt vilket innebär att blöta komponenter med ett lågt värmevärde (bl.a. matavfall) krossas till liten styckestorlek medan torra komponenter med högt värmevärde endast påverkas i ringa omfattning. Ytterligare hanteringssteg kan tillkomma för att säkerställa kvalitén på de ovan nämnda fraktionerna.
- Bränslefraktionen lagras på den befintliga ytan för bränsleframställning eller på annan yta med motsvarande egenskaper. För att säkerställa kvaliteten på materialet avses lagrat bränsle täckas med vattenavvisande membran.
- Den organiska fraktionen transporteras omgående till den planerade torrrotningsanläggningens mottagningshall där det lagras och vid behov konditioneras innan det tillförs rotningsanläggningen. Denna hantering kommer att ske i slutet utrymme med behandling av frånluften i biofilter eller motsvarande.
- Anläggningen dimensioneras och utformas för omhändertagande av allt restavfall från hushåll och brännbart avfall från återvinningscentraler i regionen. Den årliga mängden avfall bedöms komma att uppgå till som mest 75 000 ton.

I övrigt kommer ingen väsentlig förändring att ske med undantag för att mängderna avfall som sorteras, behandlas och mellanlagras kan komma att öka.

Mellanlagring och behandling av farligt avfall

Befintlig verksamhet

Verksamheten innefattar huvudsakligen mottagning av farligt avfall från industri och hushåll. Mellanlagring av det mottagna avfallet sker huvudsakligen i fat, boxar och containrar som förvaras i pallställ, i förråd eller på särskilt iordning ställda ytor. Oljeprodukter lagras i tankar av olika slag inklusive färg och förorenat vatten. Avfallet transporteras efter mellanlagringen vid Gryta avfallsanläggning till olika behöriga externa anläggningar.

Behandlingen av farligt avfall i form av oljehaltigt vatten och slam sker via gravimetrisk avskiljning. Härvid sedimenterar slammet varefter det lyfts med en gripskopa för vidare behandling med komposterings teknik. Till anläggningen hör en tudelad sedimenteringsbassäng varav den ena halvan används för att ta emot utgående vatten från oljebehandlingsanläggningen och den andra för att ta emot dagvatten från de ytor som etablerats för lagring av förorenad jord. År 2000 tog Vafab i drift en kvalificerad reningsanläggning för det utgående vattnet från sedimenteringsbassängen. Efter rening sänds oljefasen till en extern anläggning för återvinning, slamfasen komposteras och vattenfasen renas i en ultrafilteranläggning och en jonbytesanläggning och leds därefter till det kommunala reningsverket.

Planerade förändringar

Ingen väsentlig förändring av verksamheten kommer att ske. Tanklagringskapaciteten kommer dock att utökas.

Lagring och behandling av förorenade massor m.m. Befintlig verksamhet

Verksamheten omfattar i denna del kompostering av oljeförorenad jord och slam, mellanlagring och sortering av förorenad jord samt behandling av tungmetallförorenad jord.

Förorenade massor och jordar hanteras på hårdgjorda ytor. Inkommande massor separeras efter okulär besiktning i olika högar. Ur respektive hög tas därefter representativa prover och resultaten styr därefter den fortsatta hanteringen av jordmassorna.

Oljeförorenade massor behandlas idag genom kompostering på två olika sätt: *strängkompostering under membran* samt *sluten kompostering*. Vid *strängkompostering under membran* tillsätts organiskt material som torv, träflis och vintertid även stallgödsel till de förorenade massorna för att erhålla gynnsamma komposteringsförhållanden. Vid *sluten kompostering* förpackas jorden efter förbehandling i en presenning som svetsas samman för att vara tät. Därefter sker luftcirkulation med syresättning av nedbrytningsprocessen via luftningsrör där luften passerar ett kolfilter.

Övriga förorenade massor mellanlagras i väntan på borttransport till andra återvinningsanläggningar alternativt renas genom jordtvättsteknik eller motsvarande behandlingsteknik. Dessa reningstekniker hyrs in vid behov. Val av teknik och utsläppskrav avgörs i samråd med länsstyrelsen i varje enskilt fall. Efter avslutad behandling och tillsynsmyndighetens godkännande används massorna som sättningsutjämnande material vid sluttäckning av deponin.

Planerade förändringar

Planerad verksamhet omfattar behandling av sammanlagt 180 000 ton förorenad jord. Behovet av att sanera oljeförorenade jordar och andra massor förutses öka kraftigt under det närmaste årtiondet.

När det gäller mellanlagring och sortering av förorenad jord kan behov uppstå att inför en eventuell deponering stabilisera jorden så att de kriterier för mottagning som gäller för respektive deponi kan innehållas, främst vad avser utlakning av föroreningar. Eftersom det inte finns några generella lösningar för att åstadkomma lakningsstabilitet drivs detta arbete projektspecifikt och på det sätt som betingas av ingående massors egenskaper. För att behålla flexibilitet i behandlingsförfarandet krävs att tillsynsmyndigheten även fortsättningsvis ges rätten att meddela föreskrifter i fråga om vilken metodik som ska användas för respektive behandlade mängder.

Biogastillverkning

Befintlig verksamhet

Nuvarande produktion av biogas sker i Växtkrafts biogasanläggning där källsorterat avfall, odlad vallgröda och slam från fettavskiljare rötas. Biogasen uppgraderas därefter till fordonskvalitet (höjning av metanhalten till minst 96 procent, avskiljande av föroreningar samt torkning av gasen) och distribueras till tankstationer via tankbilar och ledning. Dessutom leds biogas från avloppsreningsverket i Västerås till Gryta för uppgradering till fordonsgas. Återstoden efter rötningen (rötresten) säljs som biogödsel till lantbrukare för användning som gödselmedel vid växtodling. Nuvarande biogasproduktion uppgår till ca tre miljoner Nm³ per år.

Förutom ovannämnda gasproduktion avger den gamla deponin vid Gryta avfallsupplag deponigas som samlas upp i ett 50-tal gasrör. Gasen nyttiggörs för produktion av fjärrvärme och elektricitet. Nuvarande "produktion" är ca tre miljoner Nm³ per år men denna beräknas avklinga successivt för att omkring 2020 ha halverats.

För närvarande pågår en översyn av uttagssystemet för utvinning av deponigas. Översynen sker i syfte att ytterligare effektivisera utvinningen. Bl.a. kommer 60 uttagsbrunnar att anläggas inom deponiområdet och gasuttaget kommer att

kompletteras med möjlighet till individuell reglering av varje brunn i systemet. Installationerna beräknas vara i full drift under våren 2012.

Planerade förändringar

Vafab och Växtkraft avser att bygga ut biogas verksamheten till en produktion av totalt ca tio miljoner Nm³ per år. Utbyggnaden innefattar bl.a. anläggande av ytterligare en rötchamber med tillhörande bufferttankar. Som substrat till den utökade rötningskapaciteten övervägs för närvarande olika odlade grödor, t.ex. vallgröda eller majs, samt källsorterat organiskt avfall och organiskt avfall från industri.

Härutöver tillkommer ytterligare substrat från den nya MBT-anläggningen där den våtorganiska fraktionen från bränsleframställningen ur restavfall kommer att vidarebehandlas genom rötning och kompostering.

Tillkommande rötning planeras ske som s.k. torr rötning. Metoden möjliggör produktion av biogas med hjälp av organiskt avfall som av olika skäl inte kan återvinnas vid konventionella rötningsanläggningar. Hanteringen syftar till att stabilisera materialet i den utsträckning som krävs för att detta ska kunna användas vid sluttäckning av avfallsdeponier. Vid stabiliseringen genereras biogas som kommer att användas för framställning av fordonsbränsle. Fraktionens innehåll av bl.a. inert material ställer särskilda krav på behandlingstekniken. Det är därför inte aktuellt att tillämpa s.k. våta rötningstekniker vid stabiliseringen. Torr rötningsteknik är ännu oprövat i Sverige. Anläggningen kommer att utformas för en årlig mängd organiskt avfall från restavfall om ca 30 000 ton. Anläggningen anpassas även för behandling av animaliskt avfall som omfattas av EU-förordningen om animaliska biprodukter (vilken hantering prövas i särskild ordning vid Jordbruksverket) samt förpackat organiskt avfall från livsmedelsindustrier m.m.

Rötat material efterstabiliseras genom kompostering. Denna utförs i betongboxar försedda med tak av ett halvgenomsläppligt membran. Komposten syresätts genom påtvingad luftning och frånluften avlägsnas via membranet. En del av vattenångan

som avgår från komposten passerar genom membranet medan vattendroppar kvarhålls under duken. Illaluktande ämnen och ammoniak i frånluften fångas upp i vattenhinnan och återförs med kondensvattnet till komposten.

Vidare kommer lagringskapaciteten för ensilage att öka på asfalterade ytor i anslutning till biogasanläggningen.

Ökad produktion av biogas i befintliga och planerade anläggningar medför att kapaciteten i befintlig uppgraderingsanläggning behöver byggas ut. Bolaget har i dagsläget inte gjort något teknikval, men det kan noteras att det endast är s.k. kryogen uppgradering som kan användas för uppgradering av deponigas. Utöver kryogen uppgradering finns ett flertal olika tekniska lösningar för uppgradering av deponigas som bygger på kombinationer av s.k. PSA-teknik, membranfiltrering och förvätskning (kryoteknik).

Anläggning för mottagning av externslam

Befintlig verksamhet

Externslam (slam och avloppsvatten från enskilda avloppsanläggningar) har tidigare tagits emot vid en mottagningsplats på spillvattennätet för att sedan ledas vidare till Kungsängsverket. Den befintliga anläggningen är uttjänt och sedan ca två år tas slammet emot vid en provisorisk mottagningsplats vid Kungsängsverket.

Planerad verksamhet

Vafab avser att uppföra en ny anläggning för mottagande av slam och avloppsvatten från enskilda avloppsanläggningar. Den kommer att ha en årlig kapacitet som uppgår till ca 6 000 m³. Slammet kommer att pumpas från tankbil, via en flödesmätning, till någon typ av "rensning", t.ex. ett maskinrensat galler. Slammet kommer sedan att ledas till en markförlagd utjämningsstank och därefter pumpas till spillvattennätet. Rens kommer att tvättas från organiskt material och avvattnas innan det skickas till förbränning. Tvättvattnet kommer att ledas till spillvattennätet. Frånluften från anläggningen inklusive utjämningsstanken kommer att renas för att inte orsaka luktproblem.

Deponering

Befintlig verksamhet

Den verksamhet som omfattas av denna ansökan inbegriper en deponi för farligt avfall. Övrig deponering sker inom den tidigare nämnda Deponi 2009 (som även den inrymmer en deponi för farligt avfall). Nu aktuell deponi färdigställdes 2004 och är anpassad till de krav som deponeringsförordningen ställer, bl.a. geologisk barriär och bottentätning. Deponin rymmer ca 150 000 m³, motsvarande drygt 100 000 ton. Fullt utbyggd täcker deponin en yta om ca 8 000² m. Deponin är i dagsläget utnyttjad till ungefär hälften.

Planerade förändringar

Ingen förändring jämfört med nuvarande verksamhet planeras.

Miljöpåverkan/villkorsdiskussion

Utsläpp till vatten

Vattenflöden från de olika verksamhetsdelarna kan sammanfattas enligt följande.

- Dagvatten från takytor samt kör- och uppställningsytor där avfall inte hanteras. Dagvattnet avleds till diken inom anläggningen och släpps sedan till Västerås dagvattensystem som har sitt utlopp i Mälaren ca sex km från Gryta avfallsanläggning.
- Förorenat vatten (spillvatten) som leds till kommunens spillvattennät. Allt processvatten, inklusive vatten från produktion och uppgradering av biogas, samt vatten som avleds från ytor där avfall som inte utgör farligt avfall hanteras leds till kommunens spillvattennät. Vatten som uppstår från ytor där farligt avfall hanteras, vatten från deponin för farligt avfall samt vatten som uppstår vid lagring och behandling av förorenade massor renas i oljestationens vattenreningsanläggning för att sedan avledas till kommunens spillvattennät.
- Förorenat vatten som leds till lakvattendammen för ytterligare behandling. Vatten som uppstår i "gamla deponin" avleds till lakvattendammen för

behandling. Detsamma gäller lakvatten från Deponi 2009 (som inte ingår i ansökan). Bolaget har inom ramen för gällande tillstånd åtagit sig att uppföra en reningsanläggning (SBR-teknik) för lokal rening av vatten från lakvattendammen och efterföljande utsläpp i Svartån. Denna anläggning kommer att uppföras under 2013.

Den totala mängden spillvatten till kommunens spillvattennät från de verksamheter som är aktuella i denna tillståndsansökan beräknas öka med ca 17 procent jämfört med 2010. Samtidigt innebär installationen av lokal rening av lakvatten från deponierna att belastningen på spillvattennätet kommer att minska i betydande omfattning. Mängden vatten till lakvattendammen från den gamla deponin, som blandas med vatten från Deponi 2009, påverkas inte av den ansökta verksamheten.

Utgående vatten från behandlingsanläggningen för oljehaltigt vatten behandlas i ultrafilter och/eller jonbytaranläggning och avleds för behandling i kommunens avloppsreningsverk. Bolaget föreslår i denna del ett villkor rörande föroreningshalter i behandlat vatten (se villkorsförslag 13 och 14) som i huvudsak motsvarar de villkor som gäller idag. Bolaget har emellertid anpassat villkorsförslaget till Mark- och miljööverdomstolens nya praxis rörande utformning av begränsningsvärden.

Verksamhetens påverkan på omgivande yt- och grundvatten bedöms inte komma att påverkas till följd av ansökt verksamhet. De största ökningarna när det gäller vattenvolymer avser spillvatten, som leds till det kommunala reningsverket. För att få ledas till reningsverket ska vattnet uppfylla de krav som ställs i avtal mellan bolaget och reningsverkets huvudman. Den mängd spillvatten som uppkommer vid Gryta är marginell i förhållande till den mängd avloppsvatten som reningsverket tar emot. Det är avsevärt mer resurseffektivt att behandla spillvattnet i reningsverket än att rena det lokalt vid Gryta avfallningsanläggning. Det kan noteras att Mälarenergi AB under samrådet har uppgett att man inte har något att erinra mot att motta de ökade mängderna spillvatten.

Lakvatten från den gamla deponin kommer, som angetts ovan, att behandlas lokalt i en reningsanläggning som beräknas vara i drift vid årsskiftet 2013/2014. Recipient för det renade vattnet kommer att vara Svartån. Prövotidsförordnande och provisoriska föreskrifter gäller enligt miljödomstolens vid Nacka tingsrätt deldom 10 november 2010, mål M 1435-07. Slutliga villkor (utöver de villkor som föreskrevs genom nämnda deldom) för utsläpp av det behandlade vattnet kommer att kunna föreskrivas när Vafab har redovisat erfarenheterna från den provotid som gäller till den 30 juni 2018. Bolaget föreslår att miljödomstolens nyligen beslutade provotidsförordnande förs över till det blivande tillståndet. Sammanfattningsvis bedöms inga menliga konsekvenser av utsläpp till vatten uppstå till följd av ansökt verksamhet.

Utsläpp till luft

Lukt och damning

Med undantag för klimatpåverkande gaser utgörs de huvudsakliga utsläppen till luft av luktande ämnen från biogasanläggningen och komposteringsverksamheterna, damning samt utsläpp från arbetsfordon. För den närmaste omgivningen bedöms lukt vara den mest framträdande olägenheten.

I stort sett samtliga verksamheter som omfattar hantering och biologisk behandling av organiskt avfall kan generera dålig lukt. Verksamheter av särskild betydelse i detta avseende är hanteringen av externslam, delar av biogasverksamheten samt hanteringen, inklusive torrötning, av den utsorterade organiska fraktionen från MBT-anläggningen. En grundläggande försiktighetsåtgärd för att reducera luktstörningar är att hanteringen kan ske i ett slutet utrymme och att frånluft kan samlas upp. I denna del planerar bolaget att hantering av externslam, delar av biogasverksamheten samt hantering, inkl. torrötning, av den utsorterade organiska fraktionen från MBT ska ske i slutet utrymme och på sådant sätt att all frånluft kan samlas upp och behandlas med avseende på lukt. Behandlingen kommer att utformas för att med god marginal uppfylla gällande internationella (tyska) funktionskrav beträffande luktreduktion på sätt som utvecklas i MKB:n. Vafab har

lämnat förslag till villkor i denna del, se villkorsförslag 11. Villkorsförslaget avser även damning.

Klimatpåverkande gaser

Verksamheten ger upphov till utsläpp av klimatpåverkande gaser i form av deponigas, metan från strängkompostering, läckage vid produktion av biogas samt utsläpp från transporter och arbetsmaskiner.

Det är vanskligt att beräkna utsläppsmängder av klimatpåverkande gaser. Bolaget bedömer emellertid att metanläckaget från torrötningen och den utbyggda biogasanläggningen inte kommer att överskrida fem procent av producerad mängd. Vidare bedöms inte utsläppen från uppgradering av biogas komma att överskrida två procent av producerad mängd. Vid fullt utnyttjande av ansökta mängder motsvarar detta ett årligt utsläpp av metangas som inte överskrider ca 400 ton. Detta motsvarar ca 8 000 ton CO₂-ekvivalenter, vilket är något mera än en fördubbling jämfört med nuvarande verksamhet.

Det pågår ett fortlöpande arbete med att minska läckage av metan från biogas- och uppgraderingsanläggningen. Utöver de miljömässiga fördelar som ett minskat läckage innebär ska framhållas att det är ekonomiskt effektivt att minimera läckaget. Arbetet samordnas och utvärderas nationellt inom ramen för ett branschgemensamt frivilligt åtagande.

Under 2010 användes ca 1 100 ton ren metangas (motsvarande ca 22 000 ton CO₂-ekvivalenter) från deponigasutvinningssystemet för produktion av el och värme.

Emissioner av metan från strängkompostering är svåra att uppskatta eller mäta. Metangasavgången kan i alla händelser minimeras genom att säkerställa en väl fungerande komposteringsprocess.

I syfte att minimera klimatpåverkan från verksamheten körs last- och arbetsmaskiner med diesel med inblandning av RME (tillskott baserat på rapsolja).

Vidare har samtliga maskinförare genomgått utbildning i s.k. ecodriving och uppföljning av körsätt genomförs.

Viktigast att notera i detta sammanhang är att biogasproduktion syftar till att ersätta bensin eller diesel som drivmedel. Detta ger en totalt sett positiv miljöpåverkan (se t.ex. Naturvårdsverkets rapport 6457 (juli 2011) rörande de biogasprojekt som utförts inom ramen för klimatinvesteringsprogrammet).

Vafab föreslår inget villkor i denna del.

Buller

Befintlig verksamhet innehåller Naturvårdsverkets riktlinjer för nyetablerad industri med god marginal. De planerade förändringarna bedöms inte påverka detta förhållande. Vafab föreslår därför att ett slutligt villkor som i huvudsak överensstämmer med kraven enligt sistnämnda riktlinjer föreskrivs för verksamheten vid Gryta. Villkorsförslaget har dock anpassats till Mark- och miljööverdomstolens nya praxis rörande begränsningsvärden.

Deponering

Allmänt

Som angetts ovan omfattar verksamheten som är föremål för aktuell ansökan deponering vid en deponi för farligt avfall – övrig deponering sker på den tidigare nämnda Deponi 2009.

Den deponi som ingår i ansökan tillståndsprövades 2002 och färdigställdes 2004. Deponin uppfyller de krav som ställs i deponeringsförordningen, t.ex. vad avser geologisk barriär och bottentätning. Ingen ändring av deponin planeras härvidlag. De generella föreskrifter som gäller för deponering är enligt bolagets mening tillräckliga som villkor för verksamhetens bedrivande.

Konstruktionsmaterial

Vafab har för avsikt att använda konstruktionsmaterial, t.ex. material för sluttäckning, på ett så resurseffektivt sätt som möjligt. Avfallsmaterial kommer därför att användas i så stor utsträckning som möjligt. Vilken typ av avfallsmaterial som kan användas bör regleras i tillståndet så att bolaget kan samla in lämpliga massor under en längre tid. Bolaget föreslår därför att det föreskrivs ett villkor som anger vilka miljömässiga funktionskrav som bör ställas på avfall som används för konstruktionsändamål. Villkorsförslaget har utformats i enlighet med Mark- och miljööverdomstolens praxis, se villkorsförslag 4.

Särskilda frågor med anledning av 22 kap. 25 a § miljöbalken

Av 22 kap. 25 a § miljöbalken ska en dom som omfattar tillstånd att bedriva verksamhet med deponering av avfall innehålla vissa i bestämmelsen angivna uppgifter.

Vafab uppfyller dessa krav med hänsyn till följande skäl.

1. Uppgift om deponiklass finns i den av bolaget föreslagna tillståndsmeningen,
2. förteckning över de typer av avfall som förekommer finns i villkor 3, samt
- 3 -6. inga villkor behövs utöver de av bolaget föreslagna villkoren, deponeringsförordningen, avfallsförordningen (2001:1063), Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:10) om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall och avfallsförordningen (2011:927).

Transporter

Antalet trafikrörelser från tung trafik till och från Gryta avfallsanläggning uppgick under 2010 till ca 70 000. Transporterna kommer att öka med anledning av den nu tillståndsansökta verksamheten. Detta med anledning av att de mängder som Vafab avser att hantera inom anläggningen ökar. Samtidigt kräver den ansökta verksamheten en annan logistik med större fordonslast, varför ökningen inte kommer att bli proportionell i förhållande till produktionsökningen.

Vid maximalt utnyttjande av tillståndet bedömer bolaget att trafikrörelserna i ett "värsta fall scenario" kan komma att öka med ca 40 procent jämfört med idag. Detta medför emellertid inte att buller eller andra olägenheter kommer att öka. Den nya infarten via Returvägen mellan anläggningen och Salavägen har minskat omgivningspåverkan väsentligt. Det ska framhållas att det inte är sannolikt att "värsta falls cenariot" faktiskt kommer att inträffa.

Kontroll av verksamheten

Vafab kommer att kontrollera verksamheten enligt tillämpliga bestämmelser om egenkontroll och kommer på tillsynsmyndighetens begäran att till myndigheten ge in ett reviderat förslag till kontrollprogram.

Samråd

Denna ansökan har föregåtts av ett samrådsförfarande enligt 6 kap. miljöbalken. Vad som framkommit vid samråden har beaktats vid upprättandet av MKB:n och denna ansökan.

Övrig

Vafab bedriver idag verksamhet vid Gryta avfallsanläggning. Det rör sig således om en pågående tillståndsgiven verksamhet och aktuell ansökan omfattar, förutom den befintliga verksamheten, vissa tillkommande anläggningar belägna inom avfallsanläggningen. Dessa tillkommande verksamheter medför en begränsad miljöpåverkan jämfört med den i dag tillståndsgivna. Detta tillsammans med att behovet av de ansökta åtgärderna är stort och i vissa delar tämligen omedelbart föranleder sökandebolagen att begära verkställighetsförordnande.

Varken befintlig eller planerad verksamhet vid Gryta omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Vafab behöver därför inte ge in en säkerhetsrapport.

INKOMNA YTTRANDE

I målet har remissmyndigheter kommit in med synpunkter. Dessa har i huvudsak anfört följande.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Angående riskanalys anser MSB att Vafab i riskanalysen ska redovisa identifierade risker som är relaterade till den del i verksamheten som avser produktion av biogas och uppgradering till fordonsgaskvalitet i syfte att förebygga risken för och konsekvenserna av en brand eller kemikalieolycka. Riskanalysen ska redovisa identifierade riskkällor samt bedöma sannolikheten för händelsen och konsekvensen för människors hälsa, egendom eller yttre miljön.

MSB anser att Vafab ska redovisa de risk- och säkerhetsförebyggande åtgärder samt de brandförebyggande åtgärder som bolaget avser vidta för att förebygga risken för brand eller allvarlig kemikalieolycka. Vidare ska bolagets beredskapsåtgärder vid eventuell brand eller olycka redovisas. MSB anser att bolaget ska komplettera ansökan med såväl direkta och indirekta effekter av allvarliga kemikalieolyckor vid biogasanläggningen som kan påverka tredje person och den yttre miljön, t.ex. risken för brand och sammanhängande giftig brandrök samt omhändertagande av kontaminerat brandvatten.

Eftersom sökandebolagen vid den planerade biogasanläggningen avser att hantera farliga ämnen i stora kvantiteter är det ytterst viktigt att bolagen identifierar de risker som är relaterade till planerad verksamhet och dess hantering. Det ska dessutom framgå vilka områden och hur många människor som kan komma att påverkas om en kemikalieolycka inträffar vid planerad biogasanläggning. MSB föreslår att bolagen lämnar in en reviderad riskanalys till tillsynsmyndigheten senast sex månader innan biogasanläggningen tas i drift.

Miljö- och konsumentnämnden i Västerås kommun

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen (förvaltningen) har lämnat följande synpunkter, vilka nämnden står bakom, på ansökan.

Det föreligger osäkerheter över vilka tekniker som kommer att användas. Det är därför svårt att utifrån ansökan överblicka konsekvenserna av utbyggnaden för människors hälsa och miljön. Det är också svårt att bedöma om bästa möjliga teknik kommer att användas.

Prövotidsvillkor 3

Under prövotiden, avseende omhändertagande av lakvatten, anges att bräddning får ske under vissa omständigheter. Förvaltningen kan inte se att det finns angett i ansökan någon bedömning av hur vanligt förekommande dessa omständigheter kan bli. Beaktat den allmänna meningen inom stadsplanering, att det riskerar att bli allt mer vanligt med intensiva regn, bör det belysas vilka marginaler som finns för att undvika bräddning.

Villkor 10 och 11

Metoderna för omhändertagande av externslam, MBT och torrötningsanläggningen är alltför knapphändigt beskrivna för att det ska var möjligt att förutse omfattningen av de eventuella olägenheter som kan uppstå för omgivningen och miljön. Idag förekommer lukt från Gryta avfallsanläggning bland annat i tätbefolkade stadsdelar som Gryta, Rönby och Hökåsen beroende på vind- och andra väderförhållanden som inversion. Förvaltningen har erfarit att det biofilter som renar utgående luft från nuvarande biogasanläggning inte fungerar tillfredsställande bland annat beroende på att det är känsligt för variationer i temperatur och fuktighet. Eftersom det är oklart vilka tekniker som kommer att användas föreslår förvaltningen att det istället fastställs utredningsvillkor för att utreda bästa teknik för begränsning av luktstörningar från anläggningarna för externslam, MBT och torrötning.

Det är också oklart vad rötresten från torrötningen kommer att innehålla exempelvis i form av organiska ämnen och andra föroreningar. Även här anser förvaltningen att det behövs utrednings- eller prövotidsvillkor för hur rötresten slutligt ska tas omhand.

Villkor 12

I samband med ansökan om tillståndet för Deponi 2009 fördes en diskussion om buller i det närbelägna friluftsområdet väster om Gryta avfallsstation. Denna diskussion har inte kommenterats i ansökan. Inte heller har några arbetstider angetts. Förvaltningen tolkar det som att bolaget menar att det inte kommer att uppstå buller från de planerade anläggningarna, inklusive transporterna, som påverkar friluftsområdet negativt. Om delar av verksamheten kommer att pågå under helger, kvällar och nätter bör detta anges med eventuella konsekvenser för friluftsområdet. Friluftsområdet har bedömts vara ett av de tystaste områdena i Västerås tack vare avståndet till stora trafikleder.

Villkor 14

Villkoret reglerar föroreningshalterna i behandlat vatten från ultrafiltret/jonbytaranläggningen. De föreslagna värdena är samma som i nuvarande tillstånd. De nuvarande riktvärdena fastställdes genom deldom den 15 april 2004. Sedan dess har huvudmännen för VA-verksamheter i flera kommuner i Mellansverige, däribland Mälarenergi AB i Västerås, tagit fram Riktlinjer för utsläpp av avloppsvatten från industrier och andra verksamheter (november 2010). Syftet med riktlinjerna är att minimera negativ påverkan på ledningsnät, reningsprocesser, slam och miljö. I redovisade tabell 2 anges begränsningsvärden för metaller. I dessa anges inte riktvärden för silver och kvicksilver trots att sådana har tagits fram. Dessa värden är för silver (10 µg/l) och kvicksilver (0,2 µg/l).

Vafab:s föreslagna begränsningsvärden är högre än de begränsningsvärden som anges i riktlinjerna som VA-huvudmännen tagit fram för alla metaller utom för koppar och bly. Förvaltningen anser att det finns anledning att se över de riktvärden som bolaget har föreslagit.

Länsstyrelsen i Västmanlands länBästa möjliga teknik m.m.

Länsstyrelsen menar att bästa möjliga teknik ska utredas och tillåtlighetsprövas för alla delar av verksamheten inom ramen för denna tillståndsansökan. För att vald

teknik ska kunna bedömas måste ansökan innehålla en redogörelse av valda tekniker. Länsstyrelsen anser inte att teknikvalet ska överlämnas till t.ex. en anbudsgivare eller att en anläggning ska utföras i samråd med tillsynsmyndigheten efter att tillstånd getts.

Länsstyrelsen vidhåller att det bör utredas vilken eller vilka tekniker som är bästa möjliga för luktreduktion, dvs. vilka tekniker som finns att tillgå, vad respektive teknik uppnår ur reningssynpunkt (miljömässigt mest motiverad) och till vilken kostnad. Länsstyrelsen har inga invändningar mot angivet funktionskrav [300 le/m³], och anser att funktionsupphandling kan tillämpas, dock för en angiven metod/teknik. Länsstyrelsen anser att det inte kan vara upp till anbudsgivarna att välja lämplig metod/teknik. Länsstyrelsen vill understryka att funktionsupphandling tillämpades för befintlig biogasanläggning, där samma funktionskrav ställdes, dvs. 300 le/m³. Metoden för luktreducering som valdes (biofilter) har visat sig inte fungera som avsett och funktionskravet nås inte. I efterhand kan konstateras att metoden kanske inte var den bästa möjliga eftersom verksamhetsutövaren nu i efterhand har behövt vidta åtgärder för att reducera lukt från anläggningen.

Det har presenterats olika tekniker för den nya uppgraderingsanläggningen i ansökan, men antyder dock att kryogen teknik kan vara den bäst möjliga eftersom kryogen teknik är den enda tekniken som kan uppgradera deponigas. Bolagen anför dock i deras bemötande över remissinstansernas yttrande, den 12 oktober 2012, att det ännu inte finns några anläggningar med jämförbar kryogen teknik i drift i Sverige, och att det därför inte är möjligt att presentera några uppgifter vad gäller emissioner. Bolagen framför i ansökan att val av teknik för den nya uppgraderingsanläggningen ännu inte har gjorts och att bolagen således måste förbehålla sig rätten att välja andra tekniska lösningar än de som redovisats i ansökan.

Länsstyrelsen anser att det inte tillräckligt har utretts bästa möjliga teknik för den nya uppgraderingsanläggningen. Till exempel har det inte gjorts någon jämförelse mellan de olika teknikerna med avseende på påverkan på människors hälsa och

miljön och eventuella skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått som behöver vidtas jämfört med kostnaderna för dessa.

Länsstyrelsen anser inte att sökandena kan förbehålla sig rätten att välja teknik till efter det att tillstånd till anläggningen har medgetts.

Länsstyrelsens inställning till villkoren

Nedan redogör länsstyrelsen för sina sammanfattande synpunkter på föreslagna villkor. I de fall villkoren inte nämns särskilt har länsstyrelsen inte några synpunkter.

Villkor 1 (se även ovan under rubriken Bästa möjliga teknik m.m.)

Länsstyrelsen anser att det är oklart vad sökandena egentligen får tillstånd till i ansökans nuvarande utformning, eftersom det saknas redogörelse för de tillkommande anläggningarnas utformning och val av teknik. Länsstyrelsen anser att ansökan i såvitt avser nytillkommande anläggningsdelar inte uppfyller kraven i 22 kap. 1 § miljöbalken. Sökandebolagen anger att de återgivna beskrivningarna endast är exempel och att bolagen förbehåller sig rätten att ändra utförande och metodval, samt att val av lösning ännu inte gjorts. Länsstyrelsen anser att det därmed inte går att ta ställning till om föreslagna skyddsåtgärder och försiktighetsmått är tillräckliga, om de ansökta anläggningarna uppfyller kraven på bästa möjliga teknik eller om man i övrigt uppfyller kraven i 2 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen anser även att ansökan inte uppfyller kraven i 20 a § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH) om tillstånd till mellanlagring av farligt avfall och krav på att ange uppgifter om art, mängd och var avfallet kommer ifrån.

Villkor 10

Länsstyrelsen kan inte godta utformningen av villkor 10. Länsstyrelsen anser inte att utformningen av nytillkommande anläggningar är en sådan fråga av mindre betydelse som avses i 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken.

Bemyndiganden

I konsekvens med ovan anförda synpunkter anser länsstyrelsen att bemyndigande f inte kan godtas.

Verksamhetskoder

Bolagen har inte föreslagit verksamhetskoder enligt FMH för alla verksamhetsdelar som omfattas av ansökan, vilket var ett önskemål från Länsstyrelsen vid samrådet. Länsstyrelsen vidhåller att bolaget behöver föreslå verksamhetskoder enligt FMH för alla delar av verksamheten som omfattas av ansökan. Därutöver anser länsstyrelsen att bolagen även ska ange vilka avgiftskoder enligt bilagan till förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken som bolaget anser ska gälla för den sökta verksamheten.

Det är ett önskemål från länsstyrelsens sida att tillståndet ska innehålla de aktuella prövningskoder enligt bilagan till FMH som prövningen omfattar.

BEMÖTANDE AV INKOMNA YTTRANDEN

Villkorsfrågor

Utsläpp till vatten

Begränsningsvärden

Länsstyrelsen anser at det bör förtydligas vad som avses med uttrycket "rullande årsmedelvärde". Med "rullande årsmedelvärde" avses medelvärdet vid var tid av uppmätta halter i utgående vatten under ett år bakåt i tiden. Om exempelvis ett utsläpp mäts en gång i månaden, är det rullande årsmedelvärdet medelvärdet av de uppmätta månadsvärdena tolv månader bakåt i tiden. Det innebär att det rapporterade värdet är dynamiskt och att det kommer att förändras månadsvis.

Miljö- och konsumentnämnden anser att de begränsningsvärden som anges i villkorsförslag 14 bör sättas i relation till de nya riktlinjer för utsläpp av avloppsvatten från industrier och andra verksamheter som har tagits fram av huvudmännen för VA-verksamheter för flertalet kommuner i mellansverige. Såvitt

avser rekommendationerna för utsläpp av avloppsvatten från industrier m.m. från huvudmännen för VA-verksamheterna ska först framhållas att dessa inte är bindande, vare sig för bolaget eller för någon myndighet. Viktigare är emellertid att värdena avser det samlade flödet av spillvatten från en verksamhet till VA-nätet. Villkor 14 gäller ett *delflöde* (ca sex procent) av Vafab:s samlade utsläpp till nätet. De aktuella rekommendationerna skulle således inte vara relevanta för detta delflöde ens om de hade varit bindande. Vafab kan därför inte medge en skärpning av begränsningsvärdena i villkor 14. Upplyningsvis ska nämnas att föroreningshalterna i det samlade spillvattenflöde som leds till kommunens spillvattennät från bolagens verksamheter i huvudsak uppfyller de av VA-verken rekommenderade nivåerna. Rekommendationerna bör därför inte kunna åberopas till stöd för en skärpning av villkor 14 i ansökan. Förslaget vidhålls därför.

Bräddning

Nämnden efterfrågar information om hur ofta bräddning av lakvatten riskerar att inträffa och vilka marginaler som finns för att undvika att så sker.

Risken för bräddning av lakvatten är begränsad i bolagets verksamhet. Den närmare dimensioneringen av anläggningen vid Gryta i detta avseende har utretts i detalj i samband med den prøvotidsutredning som bolaget gav in i december 2009 inom ramen för mål 1435-07 (tidigare mål M 357-00 vid dåvarande miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt). I prøvotidsredovisningen angavs att utgångspunkten är att bräddning inte ska behöva ske samt att utjämningsmagasinen är dimensionerade för att rymma mer än fjärdedel av den dimensionerande lakvattenmängden, 82 000 m³). Vidare förklarades att ett eventuellt behov av bräddning kan förväntas uppstå endast när lakvattnet är mycket utspätt till följd av ihållande nederbörd. Risken för bräddning bedömdes därför inte medföra någon nämnvärd risk för skada på recipientmiljön. Ingen remissmyndighet invände mot den föreslagna prøvotidsföreskriften, vars lydelse var identisk med den nu föreslagna föreskriften. miljödomstolen delade parternas bedömning i detta avseende, se miljödomstolens deldom den 10 november 2010 (sid 23).

Den nu ansökta verksamheten kommer inte att ändra de förutsättningar (t.ex. lakvattenflöden och utjämningskapacitet) som låg till grund för deldomen den 10 november 2010. Det finns därför inte skäl att nu göra en annan bedömning i frågan än den som gjordes för knappt två år sedan. För övrigt ska framhållas att Vafab i ansökan har angett att prövotidsförordnandet i deldomen den 10 november 2010 bör föras över till det blivande tillståndet. För tydlighets skull ska nämnas att detta innebär att de åtaganden och beskrivningar som hittills gjorts inom ramen för prövotidsförfarandet ska (utöver de provisoriska föreskrifterna) gälla för verksamheten vid tillämpning av det allmänna villkoret även i det blivande tillståndet.

Hantering av lysrör m.m.

Nämnden anser att hantering av lysrör och andra ljuskällor samt andra elektriska komponenter som kan innehålla kvicksilver bör ske inomhus och på hårdgjord yta. Om det förekommer hantering av kvicksilverinnehållande komponenter utomhus bör analys av kvicksilver i utgående vatten ingå i kontrollprogrammet.

Omlastning av lysrör och andra ljuskällor sker utomhus på hårdgjord yta. Dagvatten från ytan leds via ledning till oljestationen där det renas i jonbytaranläggningen. Mellanlagring av lysrör sker i lysrörsboxar med eller utan föregående ompackning. Eftersom lysrören är uttjänta avger de inte kvicksilverånga även om de skulle gå sönder. Om lysrör går sönder hamnar glassplittret i lysrörsboxen eller förflyttas till denna. Verksamheten sker på en begränsad yta med möjlighet att ta hand om eventuellt spill. Det saknas därför enligt bolagets mening skäl att hantera lysrör och andra ljuskällor inomhus. Det skulle också vara mycket opraktiskt att hantera lysrör inomhus. Lysrörsboxarna är stora och otympliga och skulle behöva förflyttas med truck till ett inomhusförråd i samband med ompackning och därefter flyttas ut igen. Det är också förenat med arbetsmiljörisker att hantera denna typ av material i ett alltför trångt utrymme.

När det gäller andra kvicksilverinnehållande komponenter sker normalt ingen hantering utomhus, såvida inte komponenterna är förpackade och lossas eller lastas från bilar.

Analys av kvicksilver i det samlade utgående vattnet till avloppsreningsverket ingår – och kommer att ingå – i kontrollprogrammet för verksamheten.

Utsläpp till luft

Lukt

Länsstyrelsen efterfrågar uppgift om vilka försiktighetsmått som bolaget avser att vidta för att förhindra att luktolägenheter uppstår vid mellanlagring/förbehandling av hushållens restavfall (bränslefraktionen). Nämnden har lämnat liknande synpunkter. Länsstyrelsen efterfrågar vidare mer preciserad information om vilken metod som sökandena avser att använda för luktreduktion, inklusive en redogörelse för bästa tillgängliga teknik på området. Nämnden anser att villkorsförslagen 10–11 ska ersättas med ett prøvotidsförordnande.

När det gäller mellanlagring och förbehandling av hushållens restavfall får sökandena framhålla följande. Lagring och förbehandling av hushållens restavfall sker i dag utomhus. Vid ansökt produktion kommer mängden avfall att öka med ca 75 000 ton. Samtidigt innebär förändringarna i verksamheten att processen kommer att bli mer effektiv och att behandlingen av materialet kommer att ske löpande. I dag lagras materialet tills tillräckliga mängder för behandling har erhållits. Det är främst vid denna lagring luktproblem kan uppstå och med kortare lagringstid kommer risken för lukt att minska. Efter att materialet genomgått behandling genom utsortering av den organiska finfraktionen kommer denna att lagras i slutna urrymmen med behandling av frånluft. Den sammantagna bedömningen är att risken för luktproblem kommer att minska till följd av den planerade utbyggnaden.

När det gäller bästa teknik för luktreduktion finns ett flertal alternativ. Som exempel kan framhållas en utredning som utförts för en annan liknande anläggning.

Sökandena har för avsikt att genomföra upphandlingen av den nya biogasanläggningen (förbehandling, rötning och uppgradering) som en funktionsupphandling. Det innebär att bolagen kommer att ställa stränga funktionskrav på anbudsgivarna, men samtidigt ge dessa ett betydande mått av frihet i fråga om *hur* kraven uppfylls. Erfarenhetsmässigt är detta det mest effektiva sättet att dra nytta av varje anbudsgivares kompetens och erfarenhet på området. När det gäller lukt avser sökandena att ställa kravet att anläggningen ska dimensioneras så att luktemissionerna inte överstiger 300 ou/m³ (luktenheter per kubikmeter). Detta är ett mycket långtgående funktionskrav, avsevärt strängare än vad som anses följa av användning av bästa tillgängliga teknik enligt gällande BREF-dokument. Det kommer också att ställa krav på uppföljning så att det kan verifieras att funktionskravet innehålls och att en till skyddsåtgärderna kopplad driftsinstruktion upprättas. Bolagen anser att det mot denna bakgrund inte kan anses vara nödvändigt att under en provotid utreda bästa möjliga teknik för luktreduktion. Vilken metod som kommer att användas för att nå det ovan angivna funktionskravet måste anses vara en underordnad fråga i detta sammanhang.

Ovanstående gäller som åtaganden enligt det föreslagna allmänna villkoret (villkor 1). Dessa åtaganden i kombination med villkorsförslagen 10 och 11 utgör en fullgod reglering av frågan om lukt från verksamheten.

Slutligen ska nämnas att det är riktigt som länsstyrelsen anger att biofiltret vid den befintliga anläggningen inte har fungerat tillfredsställande under senare tid. En handlingsplan har getts in till tillsynsmyndigheten och filtret i fråga har bytts ut. Vidare behandlas frånluften från uppgraderingsanläggningen numera i ett kolfilter. Erfarenheterna av vidtagna åtgärder är positiva. Handlingsplanen samt en förteckning över utförda åtgärder redovisas i bilaga till bemötandet.

Klimatpåverkande gaser

Länsstyrelsen och nämnden anser att bolagen borde kunna begränsa metangasläckaget från anläggningen till maximalt en procent av den ingående

mängden metan i producerad mängd rågas. Länsstyrelsen anser att bolagen under en provotid ska utreda utsläppen av metan, med målsättningen att utsläppen från torrötningsanläggningen och den utbyggda biogasanläggningen inte får överstiga två procent, att utsläppen från den befintliga uppgraderingsanläggningen för biogas inte får överstiga en procent och att utsläppen från den nya uppgraderingsanläggningen inte får överstiga 0,5 procent av producerad mängd metangas.

Utgångspunkten för remissmyndigheternas synpunkter är Swedish Biogas International AB:s (SBI) tillstånd enligt miljöbalken till produktion av 4 500 000 Nm³ metan inom fastigheten Lycksta 1:4. I tillståndet finns ett villkor som begränsar metanläckaget från anläggningen till en procent av ingående mängd metan i producerad mängd rågas. Villkoret föreskrevs efter förslag från SBI.

Utsläppen av metan från SBI:s gödselbaserade anläggning kan inte jämföras med bolagens avfallsbaserade anläggningar. Vid bolagens anläggningar sker förbehandling av avfallsmaterial och behandling/lagring av rötrest i anslutning till produktionsanläggningen. Detta innebär att det i bolagens verksamhet uppkommer metangasutsläpp som helt kan undvikas i SBI:s anläggning vars gödselhantering sker i ett helt slutet system utan omfattande förbehandling och vars substrat- och rötrestlager finns vid berörda jordbruk.

Sökandenas branschförening Avfall Sverige har utformat ett frivilligt åtagande för biogasanläggningar. I den rapport som ligger till grund för åtagandet sammanställs uppmätt metangasslip (utsläpp per producerad mängd gas) vid rötningsanläggningar i Sverige. Där framgår att anläggningar som hanterar organiskt hushållsavfall i medeltal har en metangasslip motsvarande 1,7 procent metangasslip vid produktionsanläggningen. Sammanställningen inkluderar även anläggningar som *inte* har egen förbehandling av avfall och därmed ett lägre metangasutsläpp.

Sökandenas anläggningar utformas dessutom så att utrotad vätska återanvänds som spädvätska, vilket kan ge upphov till en något högre metangasslip. Denna slip

hamnar vid andra anläggningar, inklusive SBI:s, i rötrestlagren. Samtidigt innebär återanvändning av rejektvattnet ett minskat transportbehov motsvarande ca 15 000 ton per år.

Annorlunda uttryckt sker alla metangasutsläpp hänförliga till såväl avfall som rötrest *inom* sökandenas anläggningar, vilket innebär att de sammanlagda emissionerna från anläggningen beräkningsmässigt blir större än om avfalls-/rötresthanteringen sker på annan plats. Även recirkuleringen av utrotad vätska bidrar till bilden av utsläpp som är större än vad de uppges vara i andra anläggningar.

Det kan också nämnas att SBI inte deltar i avfallsbranschens frivilliga åtagande. Det är därför oklart om SBI:s mätmetoder är jämförbara med avfallsbranschens.

Efter ovanstående klarläggande kan konstateras att länsstyrelsens yttrande indikerar att det kan vara lämpligt att – till skillnad från hur frågan beskrivs i ansökan – behandla de olika anläggningsdelarna separat. Sökandena har kommit till slutsatsen att det är lämpligt att skilja mellan befintliga och tillkommande anläggningar. Tillkommande anläggningar kan redan från början dimensioneras för att klara stränga utsläppskrav. För befintliga anläggningar är det dock svårare och dyrare att hitta metoder för att reducera metangasslipen. Det är också svårare att förutse hur långt man kan nå med rimliga förbättringsåtgärder. Med hänsyn härtill anser bolagen att det är rimligt att godta länsstyrelsens förslag att under prövotid utreda utsläppen av metangas såvitt avser de *befintliga* anläggningarna.

Prövotidsförordnandet bör syfta till att reducera metangasslipen från uppgraderingsanläggningen till 1,5 procent och från biogasanläggningen till nivån tre procent. Skälen för dessa målsättningsnivåer kan sammanfattas enligt följande.

För den befintliga uppgraderingsanläggningen är ett utsläppsmål om en procent, som förespråkas av länsstyrelsen, ekonomiskt orimligt. Anläggningen har konstruerats för att innehålla de krav som gällde när anläggningen uppfördes. Det är tveksamt om det ens är tekniskt *möjligt* att nå ner till en utsläppsnivå motsvarande

en procent av producerad mängd metangas. Den teknik som finns att tillgå är s.k. *termisk oxidation*. Erfarenheter från Henriksdals reningsverk i Stockholm visar dock att termisk oxidation (voxidizer) snabbt förstörs av kiselföreningar (siloxaner) i reningsverksgasen. Att installera en termisk oxidationsenhet med siloxanfilter uppskattas kosta omkring 8 000 000 kr. Med beaktande av produktionsbortfallet bedöms kostnaden uppgå till ca 10 000 000 kr. Detta är enligt bolagens mening uppenbart orimliga kostnader i sammanhanget.

Att nå ner till den av länsstyrelsen förespråkade nivån utan oxidation bedöms inte vara möjligt. Detta skulle bland annat kräva stabila, optimala driftsförutsättningar avseende vattentemperatur, metanhalt i rågasen, kemiska parametrar i det recirkulerade vattnet och konstant gasflöde. Om någon parameter ändras fordras justeringar av en eller flera av de övriga parametrarna för att inte metanemissionerna ska öka. Det finns i dag inget automationssystem som kan hantera en sådan optimering.

I bästa fall kan åtgärder i den befintliga uppgraderingsanläggningen begränsa metangasutsläppen till 1,5 procent av producerad mängd metangas. Bolagen anser därför att detta bör vara målsättningen med prövotidsförordnandet.

När det gäller den befintliga biogasanläggningen bedömer sökandena det vara möjligt att efter utbyggnad reducera metangasutsläppen till tre procent av producerad mängd metangas. Detta kan åstadkommas genom exempelvis en inbyggnad av rötrestlagret och omledning och efterföljande förbränning av delstömmar innehållande metangas.

Med hänsyn till ovanstående föreslår sökandena ett prövotidsförordnande enligt följande vad som framgår ovan.

Som angetts ovan har bolagen för avsikt att handla upp en anläggning som uppfyller stränga dimensioneringskrav. Vad avser metangasslip kommer bolagen att kräva att den nya uppgraderingsanläggningen dimensioneras för ett utsläpp om högst 0,5

procent av den producerade mängden metangas. På samma sätt som i fråga om lukt kommer funktionskravet att följas upp och därefter säkerställas genom en tydlig driftsinstruktion.

Kolväten

Nämnden efterlyser en beräkning av den mängd kolväte som avgår vid kompostering av förorenade massor samt en redovisning av vilken metod som ger minst miljöpåverkan. Vidare efterfrågas uppgift om huruvida det är möjligt att förfina metoderna för att minska avgången av kolväte.

Merparten av kolväteavgången från förorenade massor sker innan massorna når Gryta avfallsanläggning. Den största avgången sker i samband med schaktning på den plats där sanering sker samt vid lastning på bil. Även under transporten avgår kolväte till luft. De hanteringsled som bolaget *kan* påverka är lossning, lagring och förbehandling (skiktning och tillsats av näring och bakteriekultur) med efterföljande kompostering. Komposteringen sker i en sluten process med en kontrollerad luftavgång via kompostfilter och aktivt kolfilter, vilket får anses vara bästa tillgängliga teknik på området. Lossning, lagring och förbehandling sker utomhus. Det är inte möjligt att reducera kolväteavgången från dessa verksamhetsled med mindre verksamheten byggs in och byggnaden förses med styrning av till- och frånluft. Kostnaden för detta bedöms bli så hög att den biologiska behandlingen av oljeskadad jord inte skulle kunna fortsätta att bedrivas om ett sådant krav faktiskt skulle ställas. Det är vidare osäkert om en inbyggnad skulle medföra någon nämnvärd miljövinst. Vafab har inte utrett den potentiella utsläppsreduktionen i detalj, men utredningar som har utförts vid andra liknande anläggningar indikerar att kolväteavgången från lossning, lagring och förbehandling torde vara måttlig. Biologisk behandling av oljeskadad jord inomhus är mycket ovanlig, såväl i Sverige som i andra länder. Bolaget gör gällande att det inte är miljömässigt motiverat och i vart fall inte ekonomiskt försvarbart att bygga in verksamheten för att kunna kontrollera kolväteavgången.

Emissioner från kryogen uppgradering

Länsstyrelsen efterfrågar uppgifter om emissioner från kryogen uppgradering. Det finns ännu inga anläggningar med jämförbar kryogen uppgradering i drift i Sverige. Det är därför inte möjligt att redovisa några tillförlitliga uppgifter i detta avseende. Om tekniken fungerar som avsett bedöms dock utsläppen bli mindre än om en vattenskrubber skulle användas.

Buller

Nämnden anser att eventuella bullerstörningar för det närbelägna friluftsområdet väster om Gryta avfallsanläggning bör redovisas.

Den verksamhet som omfattas av denna ansökan är belägen längre bort från friluftsområdet än verksamheten vid den s.k. Deponi 2009, som vid tillståndsprövningen enligt miljöbalken gav upphov till frågor om bullerstörningar i det aktuella friluftsområdet. Eftersom bullerkällorna inom nu aktuellt Vafab att bullerbidraget från avfallsanläggningen inte kommer att ge upphov till några nämnvärda störningar inom friluftsområdet. I samband med tillståndsprövningen av Deponi 2009 utfördes en bullerutredning som styrker denna slutsats.

Deponering m.m.*Användning av avfall för konstruktionsändamål*

Det kan inte uteslutas att den biologiskt stabiliserande fraktionen/rötresten kommer att användas på annan plats än inom Gryta avfallsanläggning. Användning utanför avfallsanläggningen kan, som länsstyrelsen anger, inte prövas inom ramen för detta mål. Rötresten kommer i första hand att användas inom anläggningen och skulle användning på annan plats aktualiseras får detta – vid behov – prövas i särskild ordning.

När det gäller nämndens förslag till provotidsförordnande är det svårt att se vad som ska utredas. Användningsområdet kommer att styras av rötrestens sammansättning. Vafab:s nuvarande bedömning är att rötresten kommer att kunna användas för konstruktionsändamål inom bolagets deponier eller inom avfallsanläggningens

övriga delar. Skulle föroreningshalterna vara högre än vad som nu kan förutses kan deponering bli nödvändig. Skulle föroreningshalterna i stället bli lägre kan annan, mer kvalificerad användning aktualiseras. Vafab kan emellertid inte med rimliga medel påverka rötrestens kvalitet genom åtgärder inom anläggningen, varför en provotid framstår som onödig.

Energi

Efter synpunkter från nämnden har bolaget redovisat en energikartläggningen och en mer detaljerad analys av värmeförbrukningen till och med 2020

Vafab har också uppgivit att en energiplan för Gryta avfallsanläggning utarbetats och getts in till tillsynsmyndigheten. I energiplanen finns en detaljerad energikartläggning av de vid tidpunkten för kartläggningen (2006) pågående verksamheterna vid anläggningen och en handlingsplan med förslag till energibesparande åtgärder. Bolaget arbetar fortlöpande enligt denna plan. De energibesparande åtgärder som har vidtagits är bland annat följande.

- Uppgradering av ventilationssystemet i verkstaden med nya filter m.m. vilket har minskat elförbrukningen med ca 50 procent (motsvarande ca 60 MWh per år).
- Ventilation i byggnad med kontor/infartskontroll har lagts in i datoriserat system.
- Alla maskinförare på anläggningen har utbildats i s.k. *ECO-driving*.
- Konventionella lysrörsarmaturer har succesivt ersatts med lysrörsarmaturer med mer energisnåla armaturer.
- Under innevarande år pågår ett arbete med att minska energiförbrukningen för luftning av lakvatten i utjämningsmagasin. Målet är att minska energiförbrukningen med 25 procent.

Förvaring av bränslefraktion

Länsstyrelsen efterfrågar uppgift om hur och var hushållens restavfall (bränslefraktionen) kommer att lagras om så inte sker inom befintlig yta för bränsleframställning. Lagring av bränslefraktionen kommer att ske på befintlig yta för bränsleframställning. Om någon annan yta behöver användas för ändamålet avser Vafab att samråda med tillsynsmyndigheten i frågan.

Biogastillverkningen

I den (befintliga) utökade biogasanläggningen kommer ca 45 000 ton avfall (organiskt avfall samt fettavskiljar slam) och ca 40 000 ton vallgröda att tas emot årligen. Detta beräknas ge ca 7 100 000 Nm³ fordonsgas med en metanhalt om ca 97 procent. Den nya biogasanläggningen kommer att använda ca 75 000 ton hushållsavfall per år, vilket beräknas ge en produktion av 2 900 000 Nm³ biogas.

Om tillståndsmeningen utformas enligt sökandenas yrkanden kommer den mängd avfall som används för produktion av biogas att begränsas till 120 000 ton, se yrkande 1 andra strecksatsen. Detta motsvarar vad som angetts ovan.

BREF

Länsstyrelsen anser att ansökan bör kompletteras med underlag för bedömning av vad som kan anses utgöra bästa möjliga teknik för aktuella anläggningar.

Som angetts i ansökan finns för avfallsbranschen ett s.k. BREF-dokument (Best Available Techniques Reference Document) från augusti 2006. Som också angetts i ansökningshandlingarna är dokumentet mycket omfattande, mycket mer omfattande än för andra branscher, och innehåller ett stort antal kravspecifikationer för respektive verksamhetsgren. Den absoluta merparten av den verksamhet som omfattas av denna ansökan finns redan på plats vid Gryta avfallsanläggning. Det är givetvis möjligt att ställa den samlade verksamheten i relation till BREF-dokumentet. Resultatet skulle bli ett mycket omfattande dokument med tekniska beskrivningar såsom de anges i BREF-dokumentet och beskrivningar av aktuella verksamhetsdelar samt en analytisk jämförelse. I den mån den befintliga verksamheten avviker från vad som anges i BREF-dokumentet torde förklaringen till detta i den helt övervägande delen av fallen vara att befintliga anläggningsdelar har tillkommit innan BREF dokumentet upprättades eller att bolagen använder en annan slags teknik än vad som förutses i BREF-dokumentet. Som angetts i ansökan anser bolagen att det inte är ändamålsenligt att tynga ansökan med sådana

omfattande beskrivningar om det inte finns ett uttalat syfte med detta, kopplat till tillståndsprovningen av verksamheten vid Gryta.

Det är visserligen sökanden som har bevisbördan för att kravet på bästa tillgängliga teknik uppfylls i verksamheten, men det måste rimligen också åvila remissmyndigheterna att – utifrån de tekniska beskrivningar som har redovisats – bidra till att effektivisera provningen genom att precisera för vilka verksamhetsdelar det finns ett behov av ytterligare underlag. För tillkommande verksamhetsdelar finns det bättre möjligheter att anpassa verksamheten till rekommendationerna i BREF-dokumentet. Bolagen har därför valt att i detta sammanhang redovisa de krav som ställs i BREF-dokumentet på anläggningar för biologisk behandling av avfall samt kommentera huruvida kraven är relevanta och i så fall om de kommer att kunna uppfyllas.

I tabellen nedan redovisas hur den nya biogasanläggningen kommer att förhålla sig till avsnitt 5.2 i BREF-dokumentet

Krav	Kommentar
För sådant avfall som bolagen avser hantera vid Gryta ska lagerhallen förses med snabbstängande automatikstyrda portar och undertrycksventilation.	Kommer att uppfyllas
Processen ska integreras med hanteringen av överskottsvatten	Kommer att uppfyllas
Överskottsvatten ska så långt möjligt recirkuleras	Kommer att uppfyllas
Processen ska om möjligt drivas termofilt	Det är inte möjligt att driva processen så med den teknik som troligen kommer att användas
TOC, COD, N, P och Cl i in- och utgående material ska mätas.	Kommer att uppfyllas

Reducering av emissionen i avgaser, om biogas används som bränsle, med avseende på stoft, NO _x , SO _x , CO, H ₂ S och VOC genom att använda lämplig kombination av: tillsats av järnklorid i reaktorn o De-NO _x typ SCR o Termisk oxidation o Aktivt kol	Gasen ska användas som fordonsbränsle, varför kravet inte är tillämpligt
Helt slutna reaktorer ska användas.	Kommer att uppfyllas
Anaeroba förhållanden under den aeroba behandlingen ska undvikas	Kommer att uppfyllas (gällerefterkomposteringsprocessen)
Vatten ska användas på ett effektivt sätt	Kommer att uppfyllas
Taket i komposteringshallen ska vara isolerat	Kommer att uppfyllas. Komposteringstekniken är utformad så att kravet uppfylls.
Produktionen av avgaser ("exhaust gas") ska minimeras till 2 500–8 000 Nm ³ /ton behandlat material	Kommer att uppfyllas
En enhetlig tillförsel av råvara (substrat för biogasproduktion) ska garanteras.	Kommer att uppfyllas
Processvatten eller slamhaltiga restprodukter ska recirkuleras under komposteringsprocessen så att vattenemissioner undviks. I annat fall ska vattnet behandlas till definierade resthalter.	Kommer att uppfyllas genom recirkulering.
Bolaget ska kontinuerligt lära sig sambanden mellan kontrollvariabler för den biologiska processen och uppmätta gasemissioner.	Kommer att uppfyllas
Kväveemissionerna ska minskas genom att C-/N-kvoten i materialet optimeras.	Kommer att uppfyllas
Emissionerna till luft ska reduceras till följande nivåer: Lukt: < 500–6 000 ou/m ³ (luktenheter per kubikmeter) NH ₃ : < 1–20 mg/m ³	Kommer att uppfyllas med marginal (lukt ska minimeras till 300 ou/m ³)
Utsläppen till recipient ska reduceras till följande nivåer: COD: 20–120 ppm BOD: 2–20 ppm	Inga direktutsläpp till någon vattenrecipient kommer att ske från den

Metaller (Cr, Cu, Ni, Pb, Zn): 0,1–1 ppm As: < 0,1 ppm Hg: 0,01–0,05 ppm Cd: < 0,1–0,2 ppm Cr (VI): < 0,1–0,4 Tot-N: 110–3 500 mg/1 NH ₄ : 10–2 500 mg/1 NO ₃ : 0,9–10 mg/1 NO ₂ : 0,01–10 mg/1	planerade anläggningen. Överskottsvatten leds med spillvatten från avfallsanläggningen till det kommunala reningsverket, Kungsängsverket. Spillvattnet innehåller inte och kommer inte att innehålla föroreningsnivåer som överskrider de i BREF- dokumentet angivna nivåerna.
--	---

Verksamhets- och avgiftskoder

Länsstyrelsen anser att bolaget bör ange verksamhetskoder enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd för alla verksamhetsdelar som omfattas av ansökan samt vilka avgiftskoder enligt bilagan till förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken som bolaget anser ska gälla för verksamheten.

Bolagen har svårt att se behovet av att redovisa verksamhetskoder i samband med en tillståndsprövning enligt miljöbalken. Bolaget har ansökt om tillstånd till en verksamhet, som enligt bolagets uppfattning utgör en s.k. A-verksamhet och verksamhetens omfattning beskrivs i ansökningshandlingarna. Härutöver beskrivs miljökonsekvenserna av verksamheten i MKB:n. Någon ytterligare information torde inte vara nödvändig för tillståndsprövningen. För att ändå tillmötesgå länsstyrelsens begäran redovisar bolaget sin uppfattning i fråga om vilka verksamhetskoder som ingår i den samlade verksamheten vid Gryta avfallsanläggning enligt följande.

– B 40.10 Anläggning för framställning av mer än 150 000 kubikmeter gasformigt

bränsle per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 23.10 eller 23.30.

– B 90.30 Anläggning för mellanlagring av annat avfall än farligt avfall om den totala avfallsmängden vid något enskilt tillfälle utgörs av mer än 10 000 ton avfall som inte är avsett för byggnads- eller anläggningsändamål.

– B 90.70 Anläggning för sortering av annat avfall än farligt avfall, om den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton per kalenderår.

– B 90.100 Anläggning för att genom mekanisk bearbetning återvinna annat avfall än farligt avfall, om den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton per kalenderår.

– C 90.140 Användning för anläggningsändamål av avfall på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, och där föroreningsrisken är ringa.

– A 90.150 Anläggning för biologisk behandling av annat avfall än farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är större än 100 000 ton per kalenderår.

– B 90.240 Anläggning för att på annat sätt än genom förbränning per kalenderår bearbeta mer än 2 500 ton animaliska biprodukter som är kategori 1-, kategori 2- eller kategori 3-material enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 15.320 eller 18.10.

– B 90.310 Anläggning för deponering av inert avfall eller annat avfall än farligt avfall, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 90.290 eller 90.300.

– A 90.320 Anläggning för deponering av farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är större än 10 000 ton per kalenderår.

Denna lista över verksamhetskoder bör kompletteras med B 90.50.

Det bör noteras att ovanstående utgör en "ögonblicksbild" som visar hur verksamheten kommer att se ut enligt nuvarande planer och med de översiktliga tolkningar av den aktuella förordningen som gjorts i samband med upprättandet av detta yttrande.

Avgiftskoderna är enligt bolagets mening en tillsynsfråga som inte behöver behandlas i detta sammanhang.

Avvattning och kompostering av fettavskiljarslam samt avvattning och stabilisering av annat slam

Länsstyrelsen anger sig ännu inte ha tagit ställning till bolagets anmälan om att få använda slutprodukten från avvattningsanläggningen för sluttäckningsändamål om den inte kan användas på annat sätt. Vidare efterfrågar länsstyrelsen information om varför mängden övrigt slam uppges vara mer än dubbelt så stort i jämförelse med vad Vafab uppgett i anmälan om den permanenta avvattningsanläggningen.

Det är riktigt att länsstyrelsen ännu inte har tagit ställning till hur slutprodukten från avvattningsanläggningen ska få användas. Bolaget har under september innevarande år gett in en redovisning av resultatet från driften av den provisoriska avvattningsanläggningen till länsstyrelsen. Här kan nämnas att omhändertagandet av slutprodukten (användning för sluttäckningsändamål eller deponering) är beroende av dess sammansättning.

Skillnaden mellan de mängder som anges i tillståndsansökan och i den anmälan som länsstyrelsen hänvisar till beror i huvudsak på att bolaget i anmälan inte räknade med de mängder slam som i framtiden kan komma att behöva avvattnas från den planerade anläggningen för lakvattenrening (SBR-anläggningen), se härom dåvarande miljödomstolens deldom den 10 november 2010, mål M 1435-07.

Mottagande av externslam

Länsstyrelsen efterlyser en mer detaljerad beskrivning av anläggningen för mottagande av externslam.

Externslamanläggningen har inkluderats i ansökan på uppdrag av det kommunala bolaget Mälarenergi AB, som bl.a. ansvarar för rening av avloppsvatten i Västerås. Vafab har inte utfört någon egen utredning av alternativa tekniker och kan därför inte presentera något sådant underlag i nuläget. Vid samråd har dock Mälarenergi

AB uppgett att anläggningen kommer att upphandlas med bästa tillgängliga teknik på området.

Riskerna för miljöpåverkan från anläggningen bedöms i allt väsentligt vara begränsade till lukt och utsläpp till vatten. Utsläppen till vatten kommer att ske via Grytas spillvattennät, vilket innebär att vattnet slutligen kommer att behandlas i det kommunala reningsverket. Härvidlag innebär ansökt verksamhet ingen skillnad från dagsläget. När det gäller luktreduktion torde ett flertal olika metoder kunna aktualiseras, t.ex. olika former av inbyggnad av anläggningen med behandling av frånluften i särskilt anpassade filter.

Säkerhetsfrågor

Sevesolagen är tillämplig

Länsstyrelsen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) efterfrågar en förklaring till varför det i ansökan uppges att verksamheten inte omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen). MSB anser att bolagen bör redogöra för de farliga ämnen som hanteras i verksamheten samt åtgärder för att förebygga risker för allvarliga kemikalieolyckor.

För närvarande lagras maximalt 35 ton biogas (34 ton uppgraderad biogas och 1 ton rågas) inom Gryta avfallsanläggning. Till detta kommer mindre mängder acetylen och propan som används i verksamheten. I dag överskrids alltså inte den lägre kravnivån (50 ton). Oaktat detta har bolagen beslutat att upprätta ett handlingsprogram enligt det regelverk som gäller för den lägre kravnivån.

I det ansökta alternativet kommer en anläggning för lagring av flytande metan (LNG) att uppföras vid Gryta. I denna kommer totalt 48 ton LNG/LBG att kunna lagras. Detta innebär att totalt 82 ton uppgraderad biogas och flytande metan kommer att kunna lagras inom anläggningen. Därigenom kommer den lägre kravnivån i Sevesolagstiftningen att överskridas. Anläggningen för lagring av LNG/LBG kommer att anmälas till tillsynsmyndigheten av Svensk Växtkraft AB.

En närmare beskrivning av hur den s.k. summeringsregeln har tillämpats kan ges in på begäran.

I ansökan anges att varken befintlig eller planerad verksamhet vid Gryta avfallsanläggning omfattas av Sevesolagen och att bolagen därför inte behöver ge in en säkerhetsrapport. Som remissmyndigheterna har påpekat kommer den ansökta verksamheten att omfattas av den *lägre* kravnivån. Att verksamheten inte omfattas av kravet på säkerhetsrapport är dock korrekt.

*Risikanaly*s

MSB anser att bolagen bör redovisa (i) identifierade risker relaterade till den del av verksamheten som avser produktion av biogas och uppgradering till fordonsgas i syfte att förebygga risken för och konsekvenserna av en brand eller kemikalieolycka (ii) de risk- och säkerhetsförebyggande åtgärder samt de brandförebyggande åtgärder som kommer att vidtas samt (iii) direkta och indirekta effekter av allvarliga kemikalieolyckor vid biogasanläggningen som kan påverka tredje person och den yttre miljön.

Bolagen har gett Eriksson Risk Consulting AB i uppdrag att göra en bedömning av identifierade risker, möjliga skyddsåtgärder som påverkan på andra anläggningar m.m. i det ansökta alternativet. Bedömningen har bifogats. Det ska framhållas att risikanalysen för tillkommande anläggningar inte kan utföras innan det är klart exakt var anläggningarna kommer placeras och hur de kommer att utföras. Principerna för de kommande bedömningarna framgår emellertid av nämnda bedömning.

Komplettering avseende gasmotor/gaspannor

Den befintliga anläggningen består av en gasmotor för produktion av värme och el samt en gaspanna för produktion av värme. Gasmotorns effekt uppgår till 1,5 MW värme och 0,9 MW el, medan gaspannans effekt uppgår till 2,0 MW värme.

Pannornas bränsle utgörs av deponigas från den avslutade avfallsdeponin vid Gryta.

Gasmängden varierar något över året och ligger normalt omkring nivån 400 Nm³/h. Gastrycket vid leveransgränsen uppgår till ca 100 mbar.

Vafab har för avsikt att byta ut den befintliga anläggningen mot två gaseldade mobila panncentraler för hetvatten med en total värmeeffekt om 2,8 MW (2 x 1,4 MW). Detta inkluderar effekten från rökgaskylare. De nya panncentralerna kommer att placeras vid den befintliga anläggningen (gasmotorn och gaspannan).

Panncentralerna, som kommer att vara prefabricerade, placeras på betongfundament i den befintliga eller en ny byggnad eller i en container. Pannorna kommer att anslutas till fjärrvärmenät varvid hetvattnets temperatur kommer att uppgå till 120°C och vattentrycket till 16 bar. Pannorna kan kopplas direkt eller avväxlas mot fjärrvärmenätet. De nya panncentralerna ansluts mot befintliga system för gas, vatten och avlopp samt fjärrvärme. Panncentralerna kommer att förses med självbärande skorstenar utan linstagning med en höjd om ca sju meter över marknivån. Skorstenstoppen kommer att vara försedd med ett manuellt lock som kan manövreras från marknivå.

Ovan angivna ändringar har anmälts till tillsynsmyndigheten som har avstått från att vidta tillsynsåtgärder med anledning av anmälan.

Komplettering avseende mellanlagring av farligt avfall

Det är svårt att i förväg för en anläggning som har den regionala betydelse som Gryta avfallsanläggning har bedöma vilka typer och mängder av farligt avfall som kommer att behöva mellanlagras i framtiden. För det två senaste åren kan dock följande redovisning lämnas när det gäller mottagning av avfall för omlastning, mellanlagring, deponering eller behandling.

Från Återbruken i bolagets upptagningsområde (hushållens farliga avfall) har följande avfallsslag och mängder mottagits under 2011 och 2012.

[ton]	Oljor	Filter	Aerosoler	Gasflaskor	Lösn.med	Färg lös	Färg vtn	Surt/alk
2012	129	12	3	7	11	412	402	34
2011	158	14	4	4	20	425	402	30

[tonl]	Stick/Skär	Hg	Cd	Foto	Blybatt	Småbatt	Bekämp	Sm åkem	Lysrör
2012	1	0,2	0,5	0,8	300	69	6	8	4
2011	0	0,2	0,6	1,0	343	98	5	9	9

[ton]	Asbest	Elektronik	Kylmöbler	Impregnerat trä
2012	73	161	28	1 200
2011	84	265	38	1 350

Från verksamheter i bolagets upptagningsområde har under samma tidsperioder följande typer och mängder tagits emot för omlastning, mellanlagring, deponering eller behandling.

[ton]	Spillolja, emulsion, ridåvatten	Oljevatten	Asbest	Tungmetall-förorenad jord	Övrigt styckegods Bl.a. småkem, färg mm	Impregnerat trä	Gråzonsavfall
2012	1 000	7 300	500	14 400	500	1 200	1 450
2011	1 500	6 300	600	980	600	1 350	1 400

Som framgår av tabellerna ovan kan mängderna för vissa typer av avfall variera i inte obetydlig omfattning mellan olika år. Det kan också ske förändringar inom Vafab:s upptagningsområde som gör att andra typer av avfall än de ovan angivna måste kunna tas emot. Detta gäller i synnerhet verksamhetsavfallet vars sammansättning sammanhänger med vilka verksamheter som finns i regionen. Nyetableringar kan alltså medföra ökade mängder och andra typer av farligt avfall.

Såvitt nu kan förutses behöver tillståndet ge bolaget utrymme att ta emot, omlasta, mellanlagra, behandla eller deponera de avfallstyper som anges i bilaga 2 till bolagets yttrande aktbil. 33. När det gäller deponering begränsas emellertid tillståndet i första hand av de mottagningskriterier som gäller enligt NFS 2004:10.

Det av yttersta vikt för bolaget att det blivande tillståndet inte detaljreglerar vilka typer och mängder av avfall som får tas emot m.m. vid Gryta avfallsanläggning. De begränsningar som Vafab hittills har föreslagit och medgett är enligt bolagets mening tillräckliga för att säkerställa ett fullgott miljö- och hälsoskydd. Ovanstående, och i synnerhet bilaga 2, bör således ses som ett åtagande inom ramen för det allmänna villkoret, vilket innebär att tillsynsmyndigheten kan justera ramarna för åtagandet om förutsättningarna förändras och justering kan ske utan nämnvärd förändring av verksamhetens miljöpåverkan. Den ovan angivna bilagan bör alltså inte kopplas till tillståndsmeningen eller något särskilt villkor. Bolagets ståndpunkt har stöd i praxis (se t.ex. MÖD 2011:5).

Frågan om funktionskrav, länsstyrelsens inställning till ansökan

Sökandebolagens uppfattning är att det är uppenbart att funktionskrav är den mest lämpliga regleringen och att teknikval inte bör göras inom ramen för tillståndsprövningen. Det bör vara tillräckligt att, som bolagen har gjort, redovisa vad som ska anses utgöra bästa tillgängliga teknik och åta sig att använda någon av dessa eller teknik med motsvarande prestanda. Uttryckligt stöd för bolagens inställning finns i artikel 15.2 i det s.k. industriutsläppsdirektivet (direktiv 2010/75/EU) där det framgår att andra typer av krav än funktionskrav ska undvikas.

Länsstyrelsen har emellertid ansett att teknikvalet måste anges i ansökningshandlingarna. Sökandena har därför undersökt praxis i frågan. När det gäller biogasanläggningar har inga överrättsavgöranden som behandlar frågan stått att finna. Däremot finns ett flertal avgöranden från mark- och miljödomstolar där sökanden har getts rätt att välja teknik för exempelvis begränsning av utsläppen till luft och vatten förutsatt att vissa funktionskrav kan innehållas. Som exempel kan anges Mark- och miljödomstolens vid Nacka tingsrätt dom den 14 december 2012,

mål M 6149-11, beträffande E.ON Gas Sverige AB:s anläggning i Högbytorp utanför Stockholm och mark- och miljödomstolens vid Vänersborgs tingsrätt dom 2012-09-19, mål M 2743-12, beträffande en biogasanläggning i Mariestad.

Av intresse är också Mark- och miljööverdomstolens dom den 25 oktober 2012, mål M 10039-11, där domstolen tog ställning till en ansökan om tillstånd till uppförande av en ny eller ombyggd fastbränslepanna i Hässelby utanför Stockholm. Sökanden angav att fyra olika förbränningstekniker – vibrationsroster, bubblande eller cirkulerande fluidiserad bädd eller pulverbrännare – kunde komma att aktualiseras. Ett av alternativen – cirkulerande fluidiserad bädd – rymdes inte inom gällande detaljplan. Mark- och miljödomstolen hade avslagit ansökan bl.a. med hänvisning till att de av sökanden föreslagna villkoren ansågs indikera att den nya eller ombyggda pannan inte skulle komma bedrivas i enlighet med kravet på bästa tillgängliga teknik. Mark- och miljööverdomstolen gjorde följande bedömning.

"Ingen remissinstans har haft synpunkter på valet av teknik och Mark- och miljööverdomstolen anser att de alternativa tekniker som bolaget har beskrivit, med rimliga skyddsåtgärder, kan godtas ur miljösynpunkt. Däremot kan uppförandet av cirkulerande fluidiserad bädd komma att strida mot nu gällande detaljplan och det kan inte anses vara en liten avvikelse att bygga 20 meter högre än vad planen medger. Enligt bolaget finns det en kontakt med kommunen om att vid behov ändra detaljplanen, men det har i målet inte framkommit att planen kommer att ändras inom en snar framtid.

Eftersom bolaget har presenterat alternativa förbränningstekniker varav vissa ryms inom nu gällande detaljplan bedömer Mark- och miljööverdomstolen att lokaliseringen och utformningen av panna P4 i förhållande till detaljplanen inte är ett hinder mot att lämna tillstånd. Tillstånd kan dock endast ges till en utformning som överensstämmer med detaljplan. Det innebär att bolaget i och för sig är oförhindrat att välja cirkulerande fluidiserad bädd som förbränningsteknik, men att planen då kommer att behöva ändras innan uppförandet alternativt ombyggnaden av panna P4 påbörjas."

Sökandena konstaterar att Mark- och miljööverdomstolen inte har haft några invändningar mot att låta sökanden välja förbränningsteknik. Tvärtom har

domstolen värnat sökandens valmöjlighet genom en relativt generös tolkning av 2 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken.

I fråga om länsstyrelsens inställning till tillämpningen av kravet på att använda bästa tillgängliga teknik vill sökandena understryka att de kompletteringskrav som länsstyrelsen har ställt har efterkommit. Ett detaljerat tekniskt underlag har redovisats för de tekniska lösningar som skulle kunna aktualiseras, se främst ansökans tekniska beskrivning och bolagens yttrande den 12 oktober 2012. Bolagen har också visat att aktuella tekniker (eller deras motsvarigheter) med god marginal kommer att uppfylla kravet på bästa tillgängliga teknik, se t.ex. tabellen i avsnitt 2.8 i sistnämnda yttrande. Processen kommer att kunna drivas termofilt. Länsstyrelsen har bemött detta endast genom att ange att bolagen måste välja en av de tekniker som har redovisats.

Länsstyrelsen tycks dela sökandebolagens uppfattning i fråga om vilka som är verksamhetens huvudsakliga miljöpåverkansparametrar och vilka krav som bör uppfyllas för att reducera denna påverkan. Den enda tvistiga frågan är således det slutliga teknikvalet. Länsstyrelsen har dock inte lyckats förklara varför det är viktigt att välja en viss teknik när det finns flera likvärdiga som alla uppfyller kravet på bästa tillgängliga teknik. Det är därför svårt att se varför länsstyrelsen menar att den ansökta verksamheten inte är tillåtlig. Den enda av miljöbalkens tillåtlighetsregler regler som har varit föremål för diskussion under prövningsprocessen är principen om bästa möjliga teknik. I denna del har dock bolagen, som nämnts, presenterat ett underlag som entydigt visar att kraven i 2 kap. 3 § miljöbalken uppfylls i den planerade verksamheten - oavsett vilken teknik som slutligen väljs, Bolagen anser att den planerade verksamheten med god marginal uppfyller alla miljöbalkens tillåtlighetsregler och att ansökan därför bör bifallas i sin helhet.

Sökandena uppfattar vidare att länsstyrelsen numera anser att MKB:n inte kan godkännas. Bolagen kan inte se att MKB:n skulle kunna anses vara otillräcklig i något avseende och länsstyrelsens yttrande bringar ingen klarhet i frågan om eventuella brister skulle lämna anses bestå. Sökandena utgår ifrån att länsstyrelsens

inställning i denna del är hänförlig till frågan om teknikvalet för biogasanläggningarna, dvs. att MKB:n enligt länsstyrelsens uppfattning borde ha utgått ifrån användning en viss teknik. Sökandena får mot den bakgrunden klargöra att slutsatserna i MKB:n inte påverkas av teknikvalet eftersom, de tekniker som är aktuella är funktionsmässigt likvärdiga. Utgångspunkterna och bedömningarna i MKB:n skulle med andra ord bli desamma oavsett vilken teknik som väljs.

Slutligen ska åter framhållas att det är ytterst tveksamt om lagen (2007:1091) om offentlig upphandling tillåter att den upphandlande enheten (dvs. bolagen) i förfrågningsunderlag anger att en viss teknik ska användas om det finns andra tekniker som uppfyller samma funktionskrav som den valda, i många fall finns nämligen endast en leverantör av en viss teknik. Om det tilläts att den upphandlande enheten föreskriver vilken teknik som ska användas, skulle fältet således lämnas öppet för ett flertal varianter av konkurrensbegränsningar i strid med lagens syfte. En sådan upphandling skulle med all sannolikhet underkännas av förvaltningsdomstol.

Komplettering avseende avfallets ursprung

Länsstyrelsen anger att tillstånd till mellanlagring av farligt avfall förutsätter att bolaget anger uppgifter om avfallets art, mängd och ursprung. Det farliga avfallets art, mängd och ursprung har redovisats i bolagens yttrande den 9 april 2013. I fråga om avfallets ursprung redovisas kompletterande information om avfallslämnare i bilaga.

Villkor 10

Länsstyrelsen anser inte att det bör föreskrivas något villkor med innebörden att tillkommande biogasanläggningar ska utföras i samråd med tillsynsmyndigheten.

För bolagens vidkommande är villkorsförslaget inte av avgörande betydelse. Någon av de tekniker som har redovisats i ansökningshandlingarna kommer att användas. Det betyder att de funktionskrav som har diskuterats under prövningen – och som länsstyrelsen har tillstyrkt – kommer att uppfyllas.

Sökandenas tanke bakom villkorsförslaget var att ge länsstyrelsen full insyn i projektering, upphandling och entreprenadarbeten. Med hänsyn till att funktionskraven läggs fast som särskilda villkor eller åtaganden inom ramen för det allmänna villkoret skulle det aktuella villkoret och därtill kopplat bemyndigande inte komma att reglera annat än frågor av mindre betydelse i den mening som avses i 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken.

Sökandena anser att aktuella förslag skulle vara länsstyrelsen behjälpliga i tillsynsarbetet. Om tillsynsmyndigheten inte vill ha det så, vill sökandena dock inte insistera på en sådan reglering. Frågan överläts till mark- och miljödomstolens för bedömning.

Villkor 14

Parterna är numera eniga om utformningen av villkor 14. Sökandena får bekräfta sitt åtagande att inom ramen för kontrollprogrammet mäta halterna av silver och kvicksilver i behandlat vatten.

Bemyndigande f

Se under rubriken Villkor 10 ovan.

MÅLENS HANDLÄGGNING

Målen har avgjorts efter huvudförhandling. Vid huvudförhandlingen hölls syn på bolagens verksamheter.

DOMSKÄL

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark och miljödomstolen finner att miljökonsekvensbeskrivningen med de kompletterande uppgifter som lämnats under målets handläggning uppfyller de krav som ställs i 6 kap. miljöbalken.

Tillstånd

Inga erinringar mot att lämna Vafab tillstånd att ta emot, behandla och mellanlagra avfall i enlighet med de framställda yrkandena under punkt 1 har inkommit. Inte heller mark- och miljödomstolen finner skäl att ifrågasätta tillåtligheten i den delen.

Beträffande yrkandena under punkt 2 om att lämna Vafab och Växtkraft tillstånd till fortsatt och utökad produktion och förädling av biogas i Växtkrafts befintliga anläggningar och utbyggnad av dessa anläggningar är länsstyrelsens förstahandsinställning att ansökan inte kan tillstyrkas. I andra hand anser länsstyrelsen att tillståndet kan tillstyrkas om frågan om vilken teknik som ska användas för uppförande av nytillkommande anläggningar sätts på provotid. Länsstyrelsen anser inte att utformningen av nytillkommande anläggningar är en sådan fråga av mindre betydelse som kan delegeras enligt sökandenas förslag (villkor 10). Miljö- och konsumentnämnden tillstyrker ansökan under förutsättning att nämndens synpunkter om bl.a. viss skärpning av villkor samt utredningskrav avseende lukt och rötrestorer tillgodoses.

Sökandebolagen anser att det i detta fall är uppenbart att funktionskrav är den mest lämpliga regleringen, att teknikval inte bör göras inom ramen för tillståndsprövningen, att det är tillräckligt att de redovisat olika alternativ som motsvarar bästa möjliga teknik och åtar sig att använda någon av dessa eller teknik med motsvarande prestanda.

Mark- och miljödomstolen finner att sökandebolagen på ett mycket utförligt sätt har redovisat alternativa tekniska lösningar för den nytillkommande biogasanläggningen. Sökandebolagen har också närmare pekat på vilka anläggningar som kan anses uppfylla dessa krav och som får anses motsvara bästa möjliga teknik. Bolagen har också redovisat de funktionskrav de avser ställa i upphandlingen av teknisk lösning. Domstolen kan inte se att det i detta fall är nödvändigt att sökandena på detta stadium bestämmer sig för vilket av de redovisade alternativen som ska användas i den kommande anläggningen. Domstolen anser i likhet med sökandena att det är tillräckligt att de har åtagit sig att

utföra anläggningen med bästa möjliga teknik och med funktionskrav, allt i enlighet med vad som de redovisat i målet. Domstolen finner också i likhet med sökandena att det inte finns något i praxis som motsäger att det skulle vara möjligt att låta dem ha friheten att senare, efter upphandling, bestämma den exakta utformningen av den nya biogasanläggningen. Det finns också skäl att beakta vad sökandena anfört om att det kan vara så att reglerna om offentlig upphandling hindrar sökandena från att i förfrågningsunderlag ange att en viss teknik ska användas om det finns andra tekniker som uppfyller samma funktionskrav. Mot ovanstående bakgrund anser domstolen att även yrkandet om tillstånd till biogasanläggningen kan bifallas. Till följd av denna slutsats kommer domstolen även fram till att sökandebolagens villkorsförslag 10 med tillhörande delegation bör utgå, se under rubriken Villkor om samråd m.m. nedan.

Mark och miljödomstolen finner sammanfattningsvis att sökanden får anses ha lämnat uppgifter och underlag som ger tillräcklig grund för slutsatsen att hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken iakttas och att hinder inte heller möter mot verksamheten på grund av någon annan tillåtlighetsbestämmelse. Ansökan skall därför bifallas på de villkor som anges i domslutet.

Länsstyrelsen har framfört synpunkten att tillståndet ska innehålla aktuella prövningskoder enligt bilagan till FMH. Mark- och miljödomstolen konstaterar att Vafab har lämnat uppgifter om detta i målet. Domstolen finner, av de skäl som Vafab anfört, att det inte är påkallat eller lämpligt att i domslutet fastställa vilka koder som nu är aktuella.

Länsstyrelsen har vidare invänt att ansökan inte uppfyller kraven i 20 a § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd när det gäller uppgifter om avfallets art, mängd och ursprung. Mark- och miljödomstolen bedömer att Vafab har redovisat sådana uppgifter på ett godtagbart sätt.

Villkor, prövotidsförfarande och bemyndiganden Allmänt villkor

Ett gängse allmänt villkor om att sökandebolagen ska bedriva verksamheten i huvudsak i enlighet med vad de har uppgett och åtagit sig bör föreskrivas. Mark- och miljödomstolen finner skäl att anmärka, med anledning av diskussionen om utformningen av den nya biogasanläggningen ovan, att sökandebolagen är bundna till vad man i ansökan uppgett om att man avser välja en teknik som motsvarar bästa möjliga teknik och om de funktionskrav som kommer att ställas på en sådan anläggning.

Villkor om samråd beträffande utförande av biogasanläggningen (villkorsförslag 10) med föreslagen delegation

Länsstyrelsen har som nämnts ovan inte kunnat tillstyrka yrkandet om den nya biogasanläggningen och har därvid också motsatt sig sökandebolagens villkorsförslag 10 och den delegation som är kopplad till detta villkor. Även miljö- och konsumentnämnden har framfört liknande inställning.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning. Bolagen har ju, enligt vad domstolen konstaterat ovan, beskrivit relativt väl vilka tekniska lösningar som är aktuella, klargjort att de motsvarar bästa möjliga teknik och redogjort för de funktionskrav som kommer att ställas vid upphandling. Domstolen är därför tveksam till om det föreslagna villkoret med delegation behövs. Domstolen har ju enligt ovan godtagit att bolagen väljer någon av de redovisade tekniska lösningarna under förutsättning att de klarar de funktionskrav som bolagen kommer att ställa och självklart också de villkor som i övrigt nu fastställs för verksamheten. Att då belasta länsstyrelsen med en befogenhet att föreskriva närmare villkor för utformningen av anläggningen förefaller inte nödvändigt eller lämpligt, särskilt då länsstyrelsen så tydligt uttalat att de motsätter sig en sådan delegation. Domstolen anser därför att bolagens villkorsförslag 10 och den delegation som är kopplad till det villkoret bör utgå.

Villkor om utsläpp till vatten (villkorsförslag 14)

Miljö- och konsumentnämnden har anfört att det finns anledning att se över de riktvärden som Vafab har föreslagit och, såsom det får förstås, tillämpa de riktlinjer för utsläpp av avloppsvatten som tagits fram av huvudmännen för VA-verksamheter i flera kommuner i Mellansverige, bl.a. Mälarenergi AB i Västerås.

Vafab motsätter sig en sådan tillämpning och har bl.a. anfört att riktlinjerna inte är bindande, att det aktuella avloppsvattnet som ska villkorsregleras endast är ett delflöde av bolagets samlade utsläpp till nätet.

Mark- och miljödomstolen delar Vafab:s uppfattning att de angivna riktlinjerna, i detta mål, inte kan ses som bindande vid fastställande av slutliga villkor för det nu aktuella delflödet. Domstolen finner bolagets förslag till begränsningsvärden utgör en godtagbar reglering av föroreningsinnehållet i nu aktuellt avloppsvatten. Det kan här anmärkas att huvudmannen för reningsverket, oavsett vad som bestäms i en tillståndsdom, alltid kan säga nej till att ta emot avloppsvatten som bedöms olämpligt.

Villkor om kontroll och besiktning (villkorsförslag 16 m.m.)

Länsstyrelsen har när det gäller utsläpp till vatten framfört önskemål om att mätning av silver och kvicksilver i behandlat vatten ska ingå i kontrollprogrammet. Vafab har godtagit detta. Mark- och miljödomstolen finner skäl att i villkoret om kontrollprogram förtydliga att så ska ske.

Mark- och miljödomstolen förutsätter att en förstagsbesiktning kommer att ske när den nya biogasanläggningens tagits i drift och som visar att anläggningen uppfyller de funktionskrav som ställts i upphandlingen. Det är i ett fall som detta särskilt angeläget att så sker och att resultatet av besiktningen redovisas till tillsynsmyndigheten. Domstolen bedömer därför att det är lämpligt att införa ett villkor om som klargör att så ska ske. Villkoret bör formuleras i enlighet med domslutet.

Villkor om kemikaliehantering m.m.

Länsstyrelsen, som först föreslog en formulering som skiljer sig något från Vafab:s förslag, synes nu ha godtagit bolagets villkorsförslag. Även mark- och miljödomstolen finner att bolagets förslag kan godtas.

Övriga villkorsförslag bemyndiganden och prøvotidsförordnanden

Mark- och miljödomstolen konstaterar att länsstyrelsen godtagit bolagets övriga förslag till villkor, prøvotidsförordnande och bemyndiganden. Det har inte framförts några andra invändningar av betydelse. Domstolen finner sammantaget att dessa förslag är ändamålsenliga och rimliga.

Det kan till sist anmärkas att numreringen av villkoren avviker från bolagets ursprungliga förslag.

Särskilt om handläggningen av mål M 1435-07

Mark- och miljödomstolen vill i detta sammanhang påpeka att genom de prøvotidsförordnande, som införts i detta mål, har det krav som finns på Vafab i mål M 1435-07 uppfyllts. När det nu beviljande anståndet tas i anspråk finns det skäl att överväga den fortsatta handläggningen av mål M 1435-07. När sökandebolagen tagit denna tillståndsdom i anspråk ska de – för att det ska vara möjligt att överväga handläggningen av mål M 1435-07 – anmäla detta till mark- och miljödomstolen.

Igångsättningstid

Mark- och miljödomstolen finner skäl att medge sökandebolagens begäran om igångsättningstid.

Verkställighet

Mark- och miljödomstolen finner att det föreligger skäl att medge att tillståndet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 19 juni 2013.

Claes-Göran Sundberg

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Claes-Göran Sundberg, ordförande, och tekniska rådet Jan-Olof Arvidsson samt de särskilda ledamöterna Hans Söderström och Hans Wickberg. Domen är enhällig.

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.